

፫፻፱ ወታደራዊ ትዕዛዝን መጣስ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፲፯ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፱ ሆኖ ገብቷል።

በዚህ አንቀጽ ሥር በንዑስ አንቀጽ (፪) በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) ከተመለከቱት የጥፋት ደረጃዎች እያንዳንዱ የሚያስቀጣ መሆኑን ለማመልከት በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) ከተመለከተው መጨረሻ ላይ "ወይም" የሚል ቃል ገብቷል። መሣሪያ የተከማቸበትን ግምጃ ቤት ወይም መሣሪያ የተከማቸበትን ሌላ ቦታ መጠበቅን የሚመለከት ልዩ ትዕዛዝን መጣስ የወታደርን ልዩ ትዕዛዝ በመጣስ የሚፈፀም ከበድ ያለ ወንጀል ሆኖ በዝርዝር ውስጥ ያልተመለከተ ስለሆነ በፊደል ተራ (ለ) "መርከቦች መልሕቆችን ጥለው የሚቆሙበት ቦታ" ከሚለው ሐረግ ቀጥሎ "መሣሪያዎች የተከማቸበትን ግምጃ ቤት ወይም ሌላ ቦታ" የሚል ሐረግ ገብቷል።

በንዑስ ቁጥር (፪) መግቢያ ላይ "ወንጀሉ የተፈጸመው" ተብሎ ከተፃፈ በኋላ በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) ልዩ ልዩ መሣሪያዎች፣ ዕቃዎች የጦር መሣሪያዎች ወይም እነዚህ የሚገኙበትን ቦታዎች ከመጥቀስ በቀር ወንጀሉ እንዴት እንደተፈጸመ የሚገልጽ ሐረግ አልነበረውም። ስለዚህ በንዑስ ቁጥር (፪) የተመለከተው ግልጽ እንዲሆን ለማድረግ በንዑስ አንቀጽ (፪) መጨረሻ በፊደል (ሀ) (ለ) እና (ሐ) የተዘረዘሩትን በሙሉ በሚያቅፍ አኳኝ ሆኖ "መጠበቅን በሚመለከት ልዩ ትዕዛዝን በመቃወም እንደሆነ" የሚል ሐረግ ገብቶአል።

በንዑስ ቁጥር (፫) ወንጀሉ በምን አኳኝ እንደሚከብድ ስላልተብራራ ተሰርዞ "ወንጀሉ የተፈፀመው የጦር አደጋ ምልክት በተሰጠበት፣ የጦር ክተት ቦታወጀበት ወይም በጦርነት ጊዜ እንደሆነ" በሚል ሐረግ ተተክቷል።

ቅጣትን በተመለከተም በንዑስ ቁጥር ሁለት "እስከ ሦስት ወር እሥራት" የነበረው "ከስድስት ወር የማያንስ ቀላል እሥራት ..."፤ በንዑስ ቁጥር ሦስት ደግሞ "እስከ አምስት ዓመት ..." የነበረው "እስከ ሰባት ዓመት የሚደርስ ጽኑ እሥራት..." ከፍ እንዲል ተደርጓል። በተጨማሪም የአንቀጹ ስያሜና ይዘት መጠነኛ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፭ ትዕዛዝን ያለአግባብ መግለጽ ወይም መለዋወጥ ወይም በአግባቡ አለማስተላለፍ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፲፰ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፭ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ "ለዘብ የተሰጠውን ምሥጢራዊ ትዕዛዝ ስለመግለጽና ስለመለዋወጥ" የሚል ነበር።

ዳሩ ግን ለአንድ ወታደር የሚሰጠው ልዩ ትዕዛዝ ዘብን ብቻ የሚመለከት አይደለም። ስለዚህ ማናቸውም ሌላ ትዕዛዝን እንዲሸፍን ለማድረግ የነበረው ስያሜ ተሠርዞ "ትዕዛዝን ያለአግባብ መግለጽ ወይም መለዋወጥ ወይም በአግባቡ አለማስተላለፍ" በሚል አዲስ ስያሜ ተተክቷል። በተራ ፊደል (ሐ) ላይ አዲስ ድንጋጌ የገባ ሲሆን አንድ የመከላከያ ሠራዊት ባልደረባ በማናቸውም ጊዜና ሁኔታ እንዲያስተላልፍ የታዘዘውን መልዕክት ሳያስተላልፍ የቀረ እንደሆነ የሚቀጣበትን ሁኔታ እንዲያካትት ተደርጎ ተቀርጿል።

የቀድሞው የንዑስ ቁጥር (፪) ድንጋጌ፣ "አድራጊው ይህን ተግባር የፈጸመው በቸልተኛነት እንደሆነ የሚቀጣው በሥነ ሥርዓት አግባብ ነው።" የሚል ሲሆን የድንጋጌው መኖር የሚያመጣው ለውጥ ስለሌለ ተሰርዟል።

የንዑስ ቁጥር (፫) ድንጋጌ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበት ንዑስ አንቀጽ (፪) እንዲሆን ተደርጓል።

ንዑስ ክፍል ሦስት

ታማኝነትን በማጓደል የሚፈጸሙ ወንጀሎች

አንቀጽ ፫፻፮ በዕቃዎች ያለአግባብ መገልገል ወይም ማባከን

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፲፱ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፮ ሆኖ ገብቷል።

በንዑስ ቁጥር አንድ ፊደል (ሀ) እና ፊደል (ለ) ላይ የተዘረዘሩት ጥፋቶች ደረጃ የተለየ በመሆኑ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) እንዲሆኑ ተደርገዋል። ቅጣታቸውም የተለየ እንዲሆን ተደርጓል። ይህ የሆነበት ምክንያት በንዑስ አንቀጽ (፩) የተዘረዘሩት ድርጊቶች ቀለል ያሉ ሲሆን በንዑስ አንቀጽ (፪) የተመለከቱት ግን ከባድ በመሆናቸው ነው። በተጨማሪም በንዑስ ቁጥር (፩) ላይ "የሸጠ" የሚለው ቃል ተሰርዞ በንዑስ አንቀጽ (፪) ውስጥ እንዲገባ ተደርጓል። ንዑስ ቁጥር (፪)፣ ንዑስ አንቀጽ (፩) ሆኖ የገባ ሲሆን አዲስ ንዑስ አንቀጽ (፫) ተረቅቆ ገብቷል። ይኸውም "ወንጀል የተፈፀመባቸው ወታደራዊ መሣሪያዎች ወይም ዕቃዎች ለአገር ደህንነት እጅግ አስፈላጊ የሆኑ እንደሆነ ቅጣቱ እስከ ሃያ አምስት ዓመት ሊደርስ በሚችል ጽኑ እስራት" ሊያስቀጣ እንደሚችል ሆኖ ተደንግጓል።

ንዑስ ቁጥር (፪) የነበረው ንዑስ አንቀጽ (፩) ሆኖ የገባ ሲሆን ቅጣቱም ተሻሽሎ "ከአምስት ዓመት እስከ ሃያ አምስት ዓመት ጽኑ እስራት ፣ ነገሩ ከባድ እንደሆነ የዕድሜ ልክ ጽኑ እስራት ይሆናል" እንዲል ተደርጎ ተረቅቋል።

አንቀጽ ፫፻፮ የማይገባ ጥቅምን ማግኘት ወይም ያለአግባብ ማጥፋት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፮ ሆኖ ገብቷል።

የዚህ አንቀጽ ስያሜም ሆነ ይዘቱ አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ እና ለውጥ ተደርጎበታል። በንዑስ አንቀጽ (፩) መንደርደሪያ ላይ "ነዳጅን" የሚል ቃል ገብቷል። ይህም የሆነው ጉዳዩን በግልጽ መሸፈን አስፈላጊነት እንዳለው ስለታመነበት ነው። ቅጣቱን በተመለከተ በንዑስ ቁጥር አንድ "እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት ይቀጣል።" የሚለው "እስከ አሥር ዓመት ..." እንዲሆን ተደርጓል። በንዑስ ቁጥር (፪) ላይ ቅጣቱ "እስከ አሥር ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት" የሚለው ቀርቶ እስከ ሃያ ዓመት ሊደርስ የሚችል ጽኑ እስራት እንዲሆን ተሻሽሏል።

ክፍል አራትበመከላከያ ሠራዊት ደህንነት፣ ጥራል ወይም ኃይል ላይየሚፈፀሙ ወንጀሎችቀጽ ፫፻፳ አደጋን አለማስታወቅ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፩ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ "በአደጋ ጊዜ የማስጠንቀቅን ተግባር ስላለመፈጸም ይል የነበረው አጠር ባለና ግልጽ በሆነ አነጋገር "አደጋን አለማስታወቅ" እንዲል፣ሆኗል።

አቀራረጹን በተመለከተ ድንጋጌው ሁለት ንዑስ ቁጥሮች የነበሩት ሲሆን፣ ማሻሻያ ተደርጎበት ሶስት ንዑስ አንቀጾች እንዲኖሩት ተደርጓል። አዲስ ንዑስ አንቀጽ አንድ የገባ ሲሆን የቀድሞው ንዑስ ቁጥር አንድ ንዑስ አንቀጽ ሁለት የቀድሞው ንዑስ ቁጥር ሁለት ንዑስ አንቀጽ ሶስት እንዲሆን ተደርጓል።

ድርጊቱ ማስቀጣት ያለበት የጦር አደጋ ምልክት በተሰጠበት፣ የጦር ክተት በታወጀበት ወይም በጦርነት ጊዜ ብቻ ሳይሆን እነዚህ ሁኔታዎች በሌሉበት ጊዜ ቢሆንም እንኳ አደጋ ሊደርስ መቃረቡን እያወቀ አደጋን አለማሳወቅ ወንጀል መሆን ስለሚገባው በቀላል እስራት እንዲያስቀጣ ተደርጎ ንዑስ አንቀጽ (፩) ሆኖ ተረቅቋል። ወንጀሉ የተፈፀመው የጦር አደጋ ምልክት በተሰጠበት፣ የጦር ክተት በታወጀበት ወይም በጦርነት ጊዜ የሆነ እንደሆነ ቅጣቱ ከፍ ብሎ እስከ አሥራ አምስት ዓመት ጽኑ እስራት እንደሚያስቀጣ ሆኖ በንዑስ አንቀጽ (፪) ተደንግጓል።

የንዑስ ቁጥር (፪) ድንጋጌ መጠነኛ ማስተካከያ ተደርጎበት ንዑስ አንቀጽ (፫) ሆኖ ገብቷል።

ቀጽ ፫፻፱ አስፈላጊ የሆነውን የደህንነት ጥንቃቄ አለማድረግ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፪ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፱ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ላይ አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጓል። በንዑስ አንቀጽ (፩) መንደርደሪያ ላይ "አንድ አዛዥ መኮንን" የሚለው ሀረግ ከሠራዊቱ አደረጃጀት አኳያ በቂ ሆኖ ባለመገኘቱ በተጨማሪ "በመከላከያ ሠራዊት አገልግሎት ውስጥ የሚገኝ ሌላ ማንም ሰው" የሚል ሐረግ ተጨምሮበታል። ቅጣትን በተመለከተ ከተዘረዘሩት የወንጀል አሠራር ዓይነቶች አንዛር የማይመጣጠንና አነስተኛ ሆኖ በመገኘቱ በንዑስ ቁጥር (፩) ላይ "እስከ አንድ ዓመት ሊደርስ በሚችል እሥራት ይቀጣል" የሚለው "በቀላል እስራት ወይም እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እስራት" በሚል እንዲሻሻል፣ በንዑስ ቁጥር (፪) ላይ ደግሞ "እስከ ሦስት ወር..." የሚለው "እስከ አንድ ዓመት ሊደርስ የሚችል ቀላል እስራት" በሚል ቅጣቱ ከፍ እንዲል ተደርጓል። በንዑስ አንቀጽ (፫) (ሀ) ላይ ወንጀሉ ታስቦ ሲፈጸም ቅጣቱ እስከ ሰባት ዓመት፣ ነገሩ ከባድ ሲሆን እስከ አስር ዓመት ሊደርስ የሚችል ጽኑ እስራት በሚል እንዲስተካከልና እንዲሻሻል ተደርጓል። በንዑስ አንቀጽ (፫) (ለ) ላይ ወንጀሉ በቸልተኝነት የተፈጸመ ከሆነ እስከ ሶስት ዓመት፣ ነገሩ ከባድ ሲሆን እስከ አስር ዓመት ሊደርስ የሚችል ቀላል እስራት እንደሚሆን ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፲ ሐሰተኛ የአደጋ ምልክት መስጠት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፫ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲ ሆኖ ገብቷል።

በዚህ አንቀጽ ስያሜና ይዘት ላይ እንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል። በንዑስ ቁጥር (፩) የእሥራት ቅጣቱ "እስከ አምስት ዓመት..." የነበረው እስከ ሰባት ዓመት የሚደርስ ጽኑ እሥራት... እንዲሆንና ከወንጀሉ ከባድነት ጋር እንዲመዛዘን ተደርጓል። በዚሁ ዓይነት በንዑስ ቁጥር (፫) ላይ የተጠቀሱት ቅጣቶችም "ሦስት ወር..." የነበረው ወደ "ስድስት ወር..."፤ "አንድ ዓመት" የነበረው ወደ "ሁለት ዓመት" ከፍ እንዲል ተደርጓል። ለዚህም ምክንያቱ ከላይ በተገለፀው መሠረት ቅጣቱ አነስተኛ ስላልሆነና ከወንጀሉ ጋር ስላልተመጣጠነ ነው።

አንቀጽ ፫፻፲፩ የመከላከያ ሠራዊቱን ተስፋ ማስቆረጥ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፬ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲፩ ሆኖ ገብቷል።

የዚህ ድንጋጌ ስያሜም ሆነ ይዘቱ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል። ይኸውም በስያሜው ላይ "የጦር ወታደሩን" የሚለው "የመከላከያ ሠራዊቱን" በሚል ተተክቷል። በንዑስ ቁጥር አንድ መግቢያ ላይም "የወታደር አለቃ" የሚለው ቃል ተሰርዞ "የጦር አዛዥ" የሚለው እንዲገባ ተደርጓል። "የጦር አዛዥ" ከሚለው በፊትም "የመከላከያ ሠራዊት አባል" የሚል ሀረግ ገብቷል።

የቀድሞው ድንጋጌ ተሻሽሎ ንዑስ ቁጥር (፩) እና ንዑስ አንቀጽ ሁለት፣ የተደረገ ሲሆን አዲስ ንዑስ አንቀጽ (፩) ገብቷል። ይህም አዲስ ንዑስ አንቀጽ የመከላከያ ሠራዊቱን ተስፋ ማስቆረጥ በውጊያ ጊዜ ወይም ከውጊያ በፊት ሳይሆን በማናቸውም ጊዜ ቢፈጸም በጽኑ እስራት እንዲያስቀጣ ተደርጎ የተደነገገ ነው። ተስፋ ማስቆረጡ የተደረገው በውጊያ ጊዜ ወይም ከውጊያ በፊት ጥቂት ቀደም ብሎ ወይም ውጊያው እንዳበቃ ወዲያውኑ ከሆነ ቅጣቱ ከአምስት ዓመት የማያንስ ጽኑ እስራት ሆኖ ንዑስ አንቀጽ ሁለት ተረቅቋል። የቀድሞው ንዑስ ቁጥር (፪) የቃላት ለውጥ ተደርጎበት ንዑስ አንቀጽ (፫) ሆኖአል።

አንቀጽ ፫፻፲፪ ፈረነት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፭ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲፪ ሆኖ ገብቷል።

በይዘቱ ላይ መጠነኛ የቃላት ማስተካከያ የተደረገ ሲሆን በፊደል ተራ (ሀ)፣ (ለ)፣ (ሐ) የተመለከቱት እያንዳንዳቸው እራሳቸውን ችለው የሚያስቀጡ መሆናቸውን ለማመልከት በ(ሀ) እና (ለ) ከተመለከቱት ድንጋጌዎች መጨረሻ ላይ "ወይም" የሚል ቃል እንዲገባ ተደርጓል። በቀሪው የአንቀጹ ይዘት ላይም የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

ቁጽ ፫፻፲፫ ለጠላት እጅን መስጠት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፯ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲፫ ሆኖ ገብቷል።

በአንቀጽ መንደርደሪያ ላይ "የጦር አዛዥ" ከሚለው በተጨማሪ "ወይም የመከላከያ ሠራዊት አባል" የሚል ሐረግ ተጨምሮበት ተረቅቋል።

የፊደል ተራ (ሀ)፣ (ለ) እና (ሐ) ድንጋጌዎች ራሳቸውን ችለው ለየብቻ ለማስቀጣት እንዲችሉ "ወይም" የሚል ቃል በተራ ፊደሎቹ መካከል እንዲገባ ተደርጓል። የእሥራት ቅጣቱንም በሚመለከት መነሻው የአንድ ዓመት ጽኑ እሥራት ከወንጀሉ ክብደት አንጻር የሚያንስ ስለሆነ "እስከ ዕድሜ ልክ ጽኑ እስራት" ከሚለው ሀረግ ላይ "እስከ" የሚለው ተሰርዞ የዕድሜ ልክ ጽኑ እሥራት ወይም ሞት እንዲሆን ተደርጎ ተሻሽሏል።

ቁጽ ፫፻፲፬ የጦር መሣሪያዎችን እንደተማሉ መተው

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፯ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲፬ ሆኖ ገብቷል።

የዚህ አንቀጽ ይዘት መጠነኛ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበት እንደሚከተለው ተሻሽሏል። በንዑስ ቁጥር (፩) መንደርደሪያ ላይ "ማንም ወታደር ወይም የወታደር ሹም" የሚለው ተሰርዞ "ማንኛውም የመከላከያ ሠራዊት አባል ወይም የጦር አዛዥ መኮንን" በሚል ተተክቷል። ቅጣትን በተመለከተ በወንጀለኛ መቅጫ ሕጉ ላይ የተደነገገው ከወንጀሉ ከባድነት አንፃር የተመጣጠነ ስላልሆነ በንዑስ አንቀጽ (፩) "ሃያ ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት ወይም ፋቱ ከባድ በሆነ ጊዜ በዕድሜ ልክ ጽኑ እስራት..." እንዲሆን ተደርጓል። ወንጀሉ በቸልተኛነት የተፈጸመ እንደሆነ ከሰድስት ወር እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ቀላል እስራት እንደሚያስቀጣ ተደንግጎ የነበረው የቀድሞው ህግ የንዑስ ቁጥር (፪) ድንጋጌ ጸንቷል።

ቁጽ ፫፻፲፭ በጠላት የደንብ ልብስ ወይም የጦር መሣሪያ ያለአግባብ መገልገል

ይህ አንቀጽ በቀድሞው ወንጀለኛ መቅጫ ሕጉ ውስጥ ያልነበረ አዲስ አንቀጽ ነው። የዚህ ድንጋጌ አስፈላጊነት የመነጨው በሙያ ቦታ ላይ ከልምድ እንደታየው ከፍተኛ ችግር ስለሚያስከትል በሕግ ተደንግጎ ቅጣት ሊጣልበት ስለሚገባ ነው።

ቁጽ ፫፻፲፮ የቆሰለ ወይም የተሰዋ አባልን ትቶ መሄድ

ይህ አንቀጽ በቀድሞው ወንጀለኛ መቅጫ ሕጉ ውስጥ ያልነበረ እና አዲስ ነው። አስፈላጊነቱም የመነጨው ከልምድ እንደታየው ድርጊቱ የሚያስከትለው ጉዳት ከፍተኛ ሆኖ ሳለ በሕግ ላይ ወንጀልነቱ ስላልተደነገገ ነው። ስለዚህም ማንኛውም ሰው በጦር ሜዳ የተሰጠ ዓዳችን እና ቁስለኞችን ጥሎ ቢሄድ ወይም የወታደር ህኪም ቁስለኞችን መርዳት ሲገባው ይህንን ሳያደርግ ቢቀር፣ በቁስለኛው ላይ ሞት ወይም ከባድ ጉዳት ሊደርስ ስለሚችል ድርጊቱ የሚያስቀጣ መሆኑ በዚህ አንቀጽ ላይ ተደንግጓል።

ቁጽ ፫፻፲፯ የቆሰለ ወይም የተሰዋ አባል በያዘው ንብረት ላይ የሚፈፀም ወንጀል

ይህ አንቀጽ የቆሰለ ወይም የተሰዋ ዓድ በያዘው ንብረት ላይ የሚፈፀም ወንጀልን አስመልክቶ የተደነገገ አዲስ አንቀጽ ሲሆን ይህ የሆነበት ምክንያት ችግሩ

እንደሚያጋጥም መረጃ የተገኘ በመሆኑና ወደፊትም ተመሳሳይ ሁኔታ ይፈጠራል ተብሎ በመታመኑ ነው።

ክፍል አምስት

የወል ድንጋጌዎች

አንቀጽ ፫፻፲፰ ሲቪሎች ወይም ሚሊሺያዎች የሚፈጽሟቸው ወንጀሎች

ይህ አንቀጽ ከመከላከያ ሠራዊት አዋጅ ቁጥር ፳፯/፲፱፻፹፰ አንቀጽ ፳፮ ንዑስ አንቀጽ (፫) ላይ የተወሰደ ሲሆን በጦር ግዳጅ ላይ የሚገኙ ሲቪሎች ወይም ሚሊሺያዎች ለሚፈጽሟቸው ወንጀሎች እንደወታደር ተቆጥረው ተጠያቂ መሆን ያለባቸው በመሆኑ ከአንቀጽ ፪፻፹፬ ፫፻፳፩ ያሉት ድንጋጌዎች በእነርሱም ላይ ተፈፃሚ እንዲሆኑ ተደርጎ ተረቅቋል።

አንቀጽ ፫፻፲፱ የጦር ምርኮኞችና የወታደር ግዛተኞች የሚፈጽሙአቸው ወንጀሎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፰ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲፱ ሆኖ ገብቷል።

በዚህ አንቀጽ ስያሜም ሆነ ይዘቱ ላይ አንዳንድ የቃላትና የአባባል ማስተካከያዎች ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፳ ወታደራዊ ግዴታን በመጣስ መኮንኖችና አዛዥ መኮንኖች የሚፈጽሟቸው ወንጀሎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፱ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳ ሆኖ ገብቷል።
የዚህ አንቀጽ ስያሜም ሆነ ይዘቱ ግልጽ እንዲሆን አቀራረቡ ተሻሽሎአል።

አንቀጽ ፫፻፳፩ ለከባድ ሁኔታዎች ተጨማሪ የሚሆኑ ቅጣቶች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፩ ሆኖ ገብቷል።

የዚህ ድንጋጌ ይዘት መጠነኛ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል። ቅጣትን በተመለከተ "ወንጀሉን የፈፀመው በአፍቅሮ ነዋይ የሆነ እንደሆነ፤ የጦር አዛዥ መኮንን ከሆነ እስከ ሃምሳ ሺህ ብር በሚደርስ መቀመ፤ አዛዥ መኮንን ካልሆነ እስከ ሃያ አምስት ሺህ ብር በሚደርስ መቀመ፤ እንዲቀጣ" በሚል የቀድሞውን "የሃያ ሺህ ብርና የአምስት ሺህ ብር መቀመ፤" በማሻሻል ቅጣቱ እንዲከብድ ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፳፪ የሥነ-ሥርዓት ቅጣቶች የተጠበቁ መሆናቸው

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴፩ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፪ ሆኖ ገብቷል።

በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ቁጥር ፫፻፴፩ መግቢያ ላይ "ያገለግሎትን ትእዛዝና ድንጋጌዎችን በመጣስ በድንገተኛ ስካር፤ ባለመታዘዝ ወይም ደንቡን ባለመከተል ወይም ያለመጠን በመገልገል ቀላል የሆኑ የደንብ መተሳለፍ ሥራዎች በተሠሩ ጊዜ" የሚለው አገላለጽ ተሰርዞ "ማንኛውም የመከላከያ ሠራዊት አባል በወታደራዊ ሕጎች ደንቦች

ወይም መመሪያዎችና ቋሚ ትእዛዞች ውስጥ የተመለከቱትን የተላለፈ እንደሆነና ጥፋቱ አኒስተኛ በመሆኑ በወንጀል የማያስጠይቀው በሚሆንበት ጊዜ፤" በሚል ግልጽ የሆነ ሐረግ ተተክተዋል፡፡

ዕራፍ ሁለት

በመከላከያ ሠራዊትና በአባሎቻቸው ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች

ከፍል አንድ

ሠራቸውን በማከናወን ላይ በሚገኙ የመከላከያ ሠራዊት

አባላት ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች

ጽ/ቤት ፫፻፳፫ የሠራ ግዴታ በማይገባ ሁኔታ እንዲፈፀም ወይም እንዲጣስ ማስገደድ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴፪ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፫ ሆኖ ገብቷል፡፡

በአንቀጹ ላይ መጠነኛ የቃላት ማስተካከያ ተደርጓል፡፡

ጽ/ቤት ፫፻፳፬ ሠራውን በማከናወን ላይ ባለ የመከላከያ ሠራዊት አባል ላይ የሚፈፀም ጥቃት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴፫ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፬ ሆኖ ገብቷል፡፡

የዚህ ድንጋጌ ስያሜና ይዘት ግልጽ እንዲሆን አንዳንድ የቃላትና የአባባል ማስተካከያ ተደርጎበታል፡፡ ቅጣትን በተመለከተ በወንጀለኛ መቅጫ ሕጉ የተደነገገው ከወንጀሉ ክብደት ጋር ተመጣጣኝ ሆኖ ስላልተገኘ በንዑስ አንቀጽ (፩) "እስከ አንድ ዓመት ሊደርስ በሚችል እሥራት ይቀጣል" የሚለው "እስከ ሦስት ዓመት በሚደርስ ቀላል እሥራት..." እንዲሆን ተደርጓል፡፡ የንዑስ አንቀጽ (፪) ቅጣት መነሻው ደግሞ እንደቀድሞው "አንድ ወር" መሆኑ ቀርቶ "ስድስት ወር" እንዲሆን ተደርጓል፡፡

ጽ/ቤት ፫፻፳፭ ከባድ ሁኔታዎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴፬ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፭ ሆኖ ገብቷል፡፡

በዚህ ድንጋጌ ይዘት ላይ መጠነኛ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል፡፡ በፊደል ተራ የተቀመጡት ንዑሳን አንቀጾች መካከል "ወይም" የሚል አያያዥ መስተፃምር በማስገባት እያንዳንዳቸው ለብቻቸው የሚያስቀጡ መሆኑን ለማመልከት ሲባል ተጨምሯል፡፡ ቅጣትን በተመለከተ በቀድሞ ድንጋጌ በስተመጨረሻ "... ለጤና ማናቸውንም ጉዳት ያሳደረሰ እንደሆነ ቅጣቱ ቢያንስ የአንድ ወር እሥራት ይሆናል፡፡" የሚለውን በማሻሻል "የአንድ ወር" የሚለው ተሰርዞ "ከሶስት ወር በማያንስ ቀላል እሥራት ይቀጣል፡፡" በሚል ቅጣቱ ከፍ እንዲል ተደርጓል፡፡ ድርጊቱ በኃይልና በጦር መሣሪያ የተፈፀመ ከሆነ "ቅጣቱ ቢያንስ የሦስት ወር እሥራት ይሆናል፡፡" የሚለው ቀርቶ "ጥፋተኛው ከስድስት ወር በማያንስ ቀላል እሥራት ይቀጣል፡፡" ተብሎ ቅጣቱ ከፍ ብሎ እንዲሻሻል ተደርጓል፡፡ ምክንያቱም የወንጀሉ ጠባይ ሲታይ የሠራዊቱን ክብር በከፍተኛ ደረጃ የሚጎዳ ሆኖ በመገኘቱ ነው፡፡

ክፍል 14-ላት
በመከላከያ ሠራዊትና በድጋፍ ሰጪ የአገልግሎት
ክፍሎቻቸው ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች።

አንቀጽ ፫፻፳፮ የሕግ ወይም የውል ግዴታዎችን መጣስ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴፭ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፮ ሆኖ ገብቷል።

በንዑስ አንቀጽ (፩) ሥር ባሉ የፊደል ተራዎች ለየብቻቸው የሚያስቀጡ ወንጀሎች መሆናቸውን ለማመልከት በ(ሀ) እና (ለ) በተራ ፊደሎቹ ድንጋጌ መጨረሻ "ወይም" የሚል ቃል እንዲገባ ተደርጓል። በተጨማሪም በአንቀጹ ይዘት ላይ ግልፅና የተብራራ ለማድረግ መጠነኛ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል። የእስራት ቅጣቱ አይነት በግልጽ እንዲቀመጥ ተደርጎ ተረቅቋል።

አንቀጽ ፫፻፳፯ የተንኮል ሥራ /አሻጥር/

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፮ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፯ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ ቀደም ሲል የነበረው "ስለ ማስናከል" የሚለው ተለውጦ "የተንኮል ሥራ /አሻጥር/" ተብሎ ተሻሽሏል።

በንዑስ አንቀጽ (፩) በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) የተመለከቱት እያንዳንዳቸው የሚያስቀጡ መሆናቸውን ለማመልከት በ (ሀ) ድንጋጌ መጨረሻ ላይ "ወይም" የሚል ቃል ገብቷል። ከዚህም ሌላ በአንቀጹ ላይ አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

ቅጣቱን በሚመለከት ከወንጀሉ ክብደት ጋር እንዲጣጣም በንዑስ ቁጥር (፩) "በእሥራት ወይም በገንዘብ መቀጮ ይቀጣል። ወይም ነገሩ ከባድ እንደሆነ እስከ አሥር ዓመት ሲደርስ በሚችል ጽኑ እሥራት" የሚለው አገላለጽ ተለውጦ "እስከ አሥር ዓመት ሲደርስ የሚችል ጽኑ እሥራት ይቀጣል" በሚል ዓረፍተ ነገር ተተክቷል። በቸልተኝነት ለሚፈጸም ድርጊት አማራጭ ቅጣት "እሥራት ይሆናል" የሚለው ሀረግ ተስተካክሎ "ቀላል እሥራት ወይም መቀጮ" እንደሚሆን ተደርጎ በግልጽ እንዲቀመጥ ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፳፰ በወታደራዊ ዕቃዎች መነገድ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴፮ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፰ ሆኖ ገብቷል።

ድንጋጌው ያለ ንዑስ አንቀጽ ተቀርጾ የነበረ ቢሆንም ይህ አንቀጽ ሶስት ንዑሳን አንቀጾች እንዲኖሩት ተደርጎአል ምክንያቱም እንደሚከተለው ነው።

በቀድሞው ድንጋጌ ከተካተቱት ድርጊቶች ውስጥ ከፊሎቹ ቀለል ያሉ፣ ከፊሎቹ ደግሞ ከበድ ያሉ በመሆናቸው ቅጣት መወሰን ያለበት እንደሆኑት ደረጃ ነው። በመሆኑም ወታደራዊ ዕቃዎችን ከሕግ ውጭ ማዋስን በእዳ ማስያዝን ወይም በተውሶ ወይም በመያዣነት መቀበልን የመሳሰሉት ድርጊቶች በዕቃዎቹ ላይ ግልጽ ጉዳት የማያስከትሉ በመሆናቸው በንዑስ አንቀጽ አንድ ስር እንዲካተቱና በቀላል እስራት ወይም በመቀጮ እንዲያስቀጡ ተደርጓል። ወታደራዊ ዕቃዎችን መሸጥ፣መግዛት ወይም ሙሉ በሙሉ

ለራሱ ጥቅም ማዋል፣ ማጥፋት፣ ማፈረስ ወይም ከአገልግሎት ውጭ ማድረግ ከባድ ድርጊቶች በመሆናቸው መነሻ ቅጣታቸው ስድስት ወር ቀላል እስራት እንዲሆን የተደረገበት ድንጋጌ ንዑስ አንቀጽ ሁለት ሆኖ ገብቷል። ነገሩ ከባድ በሚሆንበት ጊዜም እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እስራት የሚያስቀጣ ንዑስ አንቀጽ ሶስት እንዲገባ ተደርጓል።

ቀጽ ፫፻፳፱ የመከላከያ ሠራዊት ወታደራዊ የደንብ ልብስን፣ ምልክትንና ሽልማትን የለአግባብ ማምረትና ለንግድ ማዘዋወር

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴፰ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፱ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ይዘት ላይ መጠነኛ የቃላት ማስተካከያ ተደርጓል። ቅጣቱን በተመለከተ "እስከ አንድ ዓመት ለመድረስ በሚችል እሥራት ወይም በገንዘብ መቀጮ ይቀጣል።" የሚለው ቅጣት ስላነሰና ትንሽ ከፍ ማድረግ በማስፈለጉ፣ "በቀላል እሥራት ወይም በመቀጮ ይቀጣል" በሚል እንዲሻሻል ተደርጓል።

ቀጽ ፫፻፴ የመከላከያ ሠራዊት የደንብ ልብስን፣ ምልክትንና ሽልማትን በማይገባ መልበስ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴፱ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፴ ሆኖ ገብቷል።

በዚህ አንቀጽ ይዘትም ሆነ በስያሜው ላይ መጠነኛ የቃላት ማስተካከያ ተደርጓል።

ቀጽ ፫፻፴፩ ወታደራዊ የጥንቃቄ እርምጃዎችን መጣስ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፵ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፴፩ ሆኖ ገብቷል።

በዚህ አንቀጽ ስያሜም ሆነ ይዘት ላይ አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል። ቅጣትን በተመለከተ በተለይም የንዑስ አንቀጽ አንድን የገንዘብ መቀጫ "እስከ አምስት መቶ ብር..." በሚል እንዲሻሻል የተደረገ ሲሆን ምክንያቱም የገንዘቡን መቀጫ ለመገደብ ነው።

ቀጽ ፫፻፴፪ ወታደራዊ ትዕዛዞች እንዲጣሱ ለማድረግ ሌላውን ሰው ማነሳሳት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፵፩ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፴፪ ሆኖ ገብቷል።

የዚህ አንቀጽ ይዘት መጠነኛ የቃላትና የአባባል ማስተካከያ ተደርጎበታል።

ቀጽ ፫፻፴፫ የተወሰኑ ወታደራዊ ሥፍራዎችን እና ዕቃዎችን ለመጠበቅ የወጡ ክልስሳዎችን መጣስ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፵፪ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፴፫ የተደረገ ሲሆን በስያሜውም ሆነ በይዘቱ ላይ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

በዚህ አንቀጽ ሥር በፊደል ተራ የተቀመጡትን ንዑሳን አንቀጾች በቁጥሮች እንዲቀመጡ ተደርጓል፤ ይህም የሆነበት ምክንያት በፊደል (ሀ) እና (ለ) የተከፈሉት ድርጊቶች የጥፋት

ደረጃ የተለያየ በመሆኑ እንደየደረጃቸው የተለያየ ቅጣት ለመደንገግ አስፈላጊ ስለሆነ ነው።

አንቀጽ ፫፻፴፬ ጠቅላላ ትዕዛዞችን ወይም መመሪያዎችን ወደ ሐሰት መለወጥ ወይም ማጥፋት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፵፫ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፴፬ ሆኖ ገብቷል።

ይህ ድንጋጌ የአንቀጽ ፫፻፹ን እና የአንቀጽ ፫፻፹፪ን ይዘት በማይቃረን ሁኔታ ተፈፃሚ ሊሆን እንደሚገባው ለማመልከት የአንቀጽ ፫፻፹ እና ፫፻፹፪ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የሚል ሐረግ እንዲገባ የተደረገ ሲሆን በአንቀጽ ላይ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

በንዑስ አንቀጽ (፩) በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) የተመለከተው እያንዳንዱ ድንጋጌ የሚያስቀጣ መሆኑን ለማመልከት በፊደል (ሀ) ከተመለከተው ቀጥሎ "ወይም" የሚል ቃል ገብቷል። ጠቅላላ ትዕዛዞችንና መመሪያዎችን ወደ ሐሰት መለወጥ ወይም ማጥፋት ከባድ ወንጀል ስለሆነ ቅጣቱ እስከ ሦስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እሥራት ብቻ ቢሆን ቅጣቱ ከወንጀሉ ጋር የማይመጣጠንና አነስተኛ ስለሚሆን እስከ ሰባት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እስራት እንዲሆን ተደርጎ ተሻሽሏል። ከዚህም በላይ በቀድሞው ድንጋጌ ንዑስ ቁጥር አንድና ሁለት ላይ የአገላለጽና የቃላት ለውጥ ተደርጎባቸው አንቀጽ ግልጽ ሆኖ እንዲረቀቅ ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፴፭ በመከላከያ ሠራዊት ላይ እና ወታደራዊ ግዴታዎችን በመጣስ የሚፈፀሙ ወንጀሎችን አለማስታወቅ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፵፬ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፴፭ ሆኖ ገብቷል።

በዚህ አንቀጽ ማንም ሰው የመክዳት ወይም የስላላ፣ የማሸበር ወይም የመኮብላል ወንጀል ዕቅድ ወይም ተግባር መዘጋጀቱን አውቆ በማናቸውም ምክንያት አለመግለጽ ወይም እንዳይፈፀም ለማግኘት አለመፈለግ ወይም አድራጊዎቹን ሳያስታውቅ መቅረት በቀላል እሥራት ወይም እንደነገሩ ሁኔታ እስከ ሦስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እሥራት እንደሚያስቀጣ በተመለከተው ውስጥ መክዳትና ስላላ በወታደራዊም ሆነ በሌሎች አገር ነፃ ጉዳዮች ረገድ በወንጀል ሕጉ አንቀጽ ፪፻፶፭ የተሸፈኑና ይህም በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (፫) የተገለጸ ስለሆነ በድጋሚ መደንገጉ አስፈላጊ ስላልሆነ ከዚህ አንቀጽ ተሰርዟል። የአመጽ ወንጀል መዘጋጀቱን ሳያስታውቅ መቅረት ብቻ ሳይሆን መፈፀሙንም አለማስታወቅ አገርንና ኅብረተሰብን የሚጎዳ ድርጊት ስለሆነ ይህም እንደሚያስቀጣ ለማመልከት "የአመጽ ወንጀል መዘጋጀቱን" ከሚለው ሐረግ ቀጥሎ "ወይም መፈፀሙን" የሚል ሐረግ ተጨምሯል። በማናቸውም ምክንያት አውቆ አለመግለጽ ሳይሆን አውቆ በማናቸውም ምክንያት አለመግለጽ ስለሆነ የቃላቱ አገባብ ተስተካክሎ ትክክለኛ ትርጉሙን እንዲያዝ ተደርጎ አቀራረቡ ተቃንቷል። "እንዳይፈፀም ለማግኘት ያልፈለገ" የሚለው ሐረግ መፈለግና አለመፈለግ ውስጣዊ የሆነ የሰውን አስተሳሰብ ስሜት የሚገልጽ እንጂ በድርጊት የሚገለጽ ተጨባጭ ሁኔታ ስላልሆነ ያልፈለገ የሚለው ቃል ተሠርዞ "የሚቻለውን ያሳደረገ" በሚል ሐረግ ተተክቷል። የኰብላላ ወይም የአመጽ ወንጀልን ያዘጋጀ ወይም የፈፀመ ወንጀለኛ ተይዞ ፍርዱን እንዲያገኝ ቢደረግ እንደዚህ ያለውን ወንጀል ለመከላከል ይረዳል። ስለዚህም የኰብላላ ወይም የአመጽ ወንጀል እንዳይፈፀም ለማግኘት የሚቻለውን አለማድረግ ብቻ ሳይሆን ወንጀለኛው እንዲያዝ የሚቻለውን አለማድረግም እንደሚያስቀጣ ተደርጎ ተዘጋጅቷል። በዚህ ምክንያት "እንዳይፈፀም ለማግኘት ከሚለው ሐረግ ቀጥሎ "ወይም ወንጀለኛው እንዲያዝ" የሚል ሐረግ ገብቷል።

የክብላ ወይም የአመጽ ወንጀል መዘጋጀቱን ወይም መፈፀሙን እያወቀ ሣያስታውቅ የቀረ፣ ወይም እንዳይፈጽም ለማግኘት ወይም ወንጀለኛው እንዲያዝ የሚቻለውን ያሳደረገ ሰው ሁሉ እንዲቀጣ ማድረጉ ትክክለኛ ፍትሕን የተከተለ አይሆንም። ስለዚህ በንዑስ ቁጥር (፩) በመጀመሪያው አዲስ መስመር ከአቅም በላይ የሆነ ምክንያት ሣይኖር የሚል ሐረግ ገብቷል። ከዚህም በላይ አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ታክሎበት አንቀጽ ተረቅቋል።

ቀጽ ፫፻፴፮ ወታደራዊ ምሥጢርን መግለጽ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴፭ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፴፮ ሆኖ ገብቷል።

ድንጋጌው ግልጽ እንዲሆን አንዳንድ የቃላት ማሻሻያ ተደርጎበታል።

ቅጣቱን በሚመለከት በንዑስ አንቀጽ (፩) የተጠቀሰው ወንጀል ካለው ክብደት አኳያ እንደቀድሞው "በእሥራት ወይም በገንዘብ መቀጮ" መባሉ ተመጣጣኝ ስላልሆነ "ከአምስት ዓመት በማያንስ ጽኑ እሥራት" እንዲያስቀጣ ተደርጓል። በንዑስ አንቀጽ ሁለት የተደነገገው ቅጣት የአጻጻፍ ለውጥ ከመደረጉ በስተቀር ሌላ ማሻሻያ አልተደረገበትም። ንዑስ አንቀጽ (፫)፤ በንዑስ አንቀጽ አንድ እና ሁለት የተገለጹት ድርጊቶች በቸልተኝነት ሲፈጸሙ ስለሚያስቀጣው ቅጣት የሚደነግግ ሲሆን፤ ለንዑስ አንቀጽ (፩) እስከ "ስድስት ወር እሥራት" የሚለው ተለውጦ "ከአንድ አመት ያልበለጠ ቀላል እሥራት" እንዲሆን ሲደረግ ለንዑስ አንቀጽ (፪) ደግሞ "እስከ ሁለት አመት ቀላል እሥራት" ይል የነበረው "እስከ ሶስት ዓመት የሚደረስ ቀላል እሥራት" እንደሚሆን ተደርጎ ተሻሻሎ ተረቅቋል።

ቀጽ ፫፻፴፯ የሐሰት ወይም የማደናገር መረጃ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፴፯ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፴፯ ሆኖ ገብቷል።

ከላይ የተመለከተው ስያሜ "የሐሰት ወይም የማደናገር ወሬ ስለመስጠት" በሚለው የቀድሞ ስያሜ ምትክ እንዲገባ ተደርጓል።

በዚህ ድንጋጌ ለተመለከተው ወንጀል የሚወሰነው ቅጣት ቀላል እሥራት ወይም መቀጮ ወይም ነገሩ ከባድ የሆነ እንደሆነ እስከ ሦስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እሥራት ነበር። ጻፉ ግን ወታደሮች በጦርነት ላይ ግዳጃቸውን በሚፈጽሙበት ወቅት የሐሰት ወይም የማደናገር መረጃ ቢሰጥ የመከላከያ ሠራዊቱን ወኔ እንዲከዳውና እንዲፍረከረክ ሲያደርገው ይችላል። ይህ ሁኔታ ደግሞ አገርንና ብሔራዊ ጥቅምን የሚጎዳ ከባድ ወንጀል ስለሆነ ጥፋተኛውን በመቀጮም ለመቅጣት እንዲቻል ሆኖ በአማራጭ መቅረቡ ተገቢ አይሆንም። ስለዚህ "ወይም በገንዘብ መቀጮ" የሚለው ሐረግ ተሠርዟል።

የወንጀሉ አፈፃፀም ከባድ ሆኖ ሲገኝ እስከ ሦስት ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት ብቻ እንደሚያስቀጣ የተደነገገው ቅጣት ከወንጀሉ ጋር ሲነፃፀር በጣም አነስተኛ ሆኖ ስለሚገኝ አገላለጽ ተሰርዞ "እስከ አሥር ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት ወይም ወንጀሉ ከባድ ሲሆን እስከ ዕድሜ ልክ ሊደርስ በሚችል ጽኑ እሥራት ይቀጣል።" በሚል ሐረግ ተተክቷል። ከዚህም በላይ አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበት አንቀጽ ተረቅቋል።

ክፍል ሦስት
የወል ድንጋጌዎች

አንቀጽ ፫፻፴፰ በአደጋ ወይም በጦርነት ጊዜ ቅጣት የማከብድበት ሁኔታ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፵፯ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፴፰ ሆኖ ገብቷል።

በመከላከያ ሠራዊት አባል ላይ ወይም በመከላከያ ኃይሉ ወይም በአጋዥ ኃይሉ ላይ ወይም በወታደራዊ ጥቅም ላይ በምዕራፍ ሁለት ሥር በተመለከቱት ድንጋጌዎች ከተዘረዘሩት ወንጀሎች አንዱ የተፈፀመው የአደጋ ምልክት በተሰጠበት የጦር ክተት በታወጀበት ወይም በጦርነት ጊዜ እንደሆነ ወንጀሉ ከባድ ስለሆነ ቅጣቱም በዚያው ልክ መክበድ ይኖርበታል። ስለዚህ በዚህ ድንጋጌ ንዑስ ቁጥር (፩)(ሀ) ቅጣቱን የሚያከብድ ሌላ ልዩ ድንጋጌ ከሌለ ፍርድ ቤቱ በቀላል እሥራት ፈንታ እስከ ሦስት ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት እንደሚያስቀጣ የተደነገገው ቅጣት ከወንጀሉ ጋር ሲነፃፀር አነስተኛ መሆኑ ስለታመነ እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት እንዲያስቀጣ ሆኖ ተዘጋጅቷል። እንዲሁም በድንጋጌው በንዑስ ቁጥር (፩) (ለ) መጀመሪያ ላይ "ቅጣቱ ጽኑ እስራት የሆነ እንደሆነ የተደነገገውን ከፍተኛ የቅጣት ጊዜ እስከ አጠፊታ ድረስ ለመፍረድ ይቻላል" የሚለው ተሰርዞ፣ "... በጽኑ እስራት ምትክ የተደነገገውን ከፍተኛ ቅጣት አጠፊታ ድረስ ከፍ በማድረግ ለመወሰን ይቻላል" ተብሎ ንዑስ አንቀጽ አንድ (ለ) ተረቅቋል። በንዑስ አንቀጽ አንድ (ለ) መጨረሻ ላይ የተቀመጠው ቅጣት ግን ከቀድሞው ሕግ ቅጣት የተለየ አይደለም። በንዑስ ቁጥር ሁለት በ(ሀ)ም ሆነ በ(ለ) የተመደቡት ቅጣቶች ከወንጀሉ ጋር ሲነፃፀሩ አነስተኛ ስለሆኑ በ(ሀ) የተመለከተው ተሰርዞ "ከሶስት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እሥራት ቅጣት ምትክ እስከ ሶስት ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት ቅጣት" በሚል ሐረግ ተተክቷል። በ(ለ) የተመለከተውም ሐረግ ተሠርዞ "ከአምስት ዓመት ሊያንስ በሚችል ቀላል እሥራት ምትክ እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት ቅጣት" በሚል ተተክቶ "ለመወሰን ይቻላል" የሚለው ሐረግ በ(ሀ) እና በ(ለ) የተመለከቱትን ሁለቱንም ሐረጎች እንዲያስር በሚያደርገው አቀማመጥ ሆኖ ተጽፏል።

በንዑስ ቁጥር (፫) ላይ ደግሞ መቀጮ ሲወሰን ተፈጻሚ በሆነው ድንጋጌ መሠረት ሕጉ የደነገገውን የመቀጮ መጠን አጠፊታ ድረስ ለማድረስ እንደሚችል ሆኖ ተረቅቋል። በተጨማሪም በአንቀጹ ላይ የሌሎች ቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፴፱ በአፍቅሮ ንዋይ የማፈፀሙ ወንጀሎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፵፰ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፴፱ ሆኖ ገብቷል።

በዚህ ድንጋጌ ስያሜና ይዘት ላይ መጠነኛ የቃላት ማስተካከያዎች ተደርገዋል። ቅጣትን በተመለከተ ወንጀሉ የተፈፀመው በአፍቅሮ ንዋይ ከሆነ ድርጊቱን ለማውገዝና ወንጀለኛው ያገኛል ተብሎ የታሰበውን ጥቅም በቅጣት ለማስቀረት ሲባል ጭምር የገንዘብ መቀጫው መክበድ አለበት ተብሎ ስለታመነበት እንደአለው ሀብት መጠን ፍርድ ቤቱ "...ከእሥራቱ ቅጣት ጋር እስከ ሁለት መቶ ሺህ ብር ለመድረስ የሚችል መቀጮ አጣምሮ ሲወስን ይቻላል" በሚል ተሻሽሏል። በመሆኑም በወንጀለኛ መቅጫ ሕጉ የቀድሞ ድንጋጌ "እስከ አሥር ሺህ ብር..." የሚለው እንዲቀር ተደርጓል።

ምዕራፍ ሦስት
ከአንቀጽ ፪፻፹፬-፫፻፴፯ የተደነገጉት ሁኔታዎች
በፖሊስ ሠራዊት ላይም ተፈፃሚ መሆናቸው

በወንጀልኛ መቅጫ ሕጉ ላይ "ደንቡ በፖሊስ ሠራዊት ላይ የሚፀና ስለመሆኑ" የሚለው የምዕራፍ ሦስት ስያሜ የትኛው ደንብ እንደሆነ ግልጽ ስላልሆነ ዳሩ ግን በቁጥር ፫፻፵፩ በፖሊስ ሠራዊት አባሎች ላይ ተፈፃሚዎች የሚሆኑት ከቁጥር ፪፻፺፮ እስከ ፫፻፵፮ የተመለከቱት ድንጋጌዎች መሆናቸው ቁጥሮቹን በመጥቀስ የተገለፀ ስለሆነ የምዕራፍ ሦስት ስያሜ የተብራራ እንዲሆን ለማድረግ የነበረው ስያሜ ተሠርዞ "ከአንቀጽ ፪፻፹፬ እስከ ፫፻፴፯ የተደነገጉት ሁኔታዎች በፖሊስ ሠራዊት ላይም ተፈፃሚ መሆናቸው፡፡" ተብሎ ተሻሽሎ ስያሜው እንዲቀረጽ ተደርጓል፡፡

በምዕራፉ ስያሜ ላይ "ከአንቀጽ ፪፻፹፬ እስከ አንቀጽ ፫፻፴፯" የተባለው በስህተት ነው፡፡ "፫፻፴፯" የሚለው "፫፻፴፱" እንዲል ሆኖ ሊነበብ ይገባል፡፡ በአንቀጽ ፫፻፵ "ከዚህ በላይ ባሉ ምዕራፎች ውስጥ የተመለከቱት ድንጋጌዎች ተፈፃሚ ይሆናሉ፡፡" የሚለው ከፊል ዓ/ነገር የሚያሳየው፣ በሁለቱም ምዕራፎች ያሉት ድንጋጌዎች ሁሉ ተፈፃሚ እንደሚሆኑ ነው፡፡ ሁለተኛው ምዕራፍም አንቀጽ ፫፻፴፰ን እና አንቀጽ ፫፻፴፱ን ያጠቃልላል፡፡ እነዚህ ሁለት አንቀጾች በፖሊስ ላይ ተፈፃሚ እንዳይሆኑም ሕግ አውጭው ያስቀመጠው ምክንያት የለም፤ ሁለቱን አንቀጾች የመሰረዝ ዓላማም የለውም፡፡ የቀድሞው ህግ የቁጥር ፫፻፶ ድንጋጌም የተሰረዘው አጣቃሾቹ ቁጥሮች የአንቀጽ ፫፻፴፱ ድንጋጌን እንዲያስተቱ በመታመኑ ነው፡፡

ስለዚህ በምዕራፉ ስያሜም ሆነ በአንቀጽ ፫፻፵ መጨረሻ ላይ ተጠቃሹ ቁጥር አንቀጽ ፫፻፴፯ መሆኑ ቀርቶ ፫፻፴፱ ተብሎ ሊስተካከል ይገባል፡፡

አንቀጽ ፫፻፵ የአፈፃፀም መርህ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፵፱ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፴፫፱ ሆኖ ገብቷል፡፡

የዚህ አንቀጽ ይዘት መጠነኛ የቃላትና የአቀራረብ ማስተካከያዎች ከተደረጉበት በኋላ እንዳለ እንዲቀጥል ተደርጓል፡፡

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፶ ድንጋጌ መሠረዝ

በተጠቀሰው ድንጋጌ ውስጥ የተመለከቱት ቅጣት ማክበጃ ሁኔታዎችና አንቀጾች በአንቀጽ ፫፻፴፱ ውስጥ የተካተቱ በመሆኑ ድግግሞሽን ለማስቀረት ሲባል ድንጋጌው ተሰርዟል፡፡

አንቀጽ ፫፻፵፩ ልዩ ሁኔታዎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፶፩ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፶፩ ሆኖ ገብቷል፡፡

የዚህ አንቀጽ ይዘት ግልጽ እንዲሆን ለማድረግ አንዳንድ የቃላትና የአባባል ማስተካከያዎች ተደርጎበታል፡፡

አንቀጽ ፫፻፵፪ የመንግሥት ሠራተኞችን የሚመለከቱ ድንጋጌዎች በፖሊስ ላይ ተፈጻሚ መሆናቸው

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፶፪ እና የቁጥር ፫፻፶፫ ድንጋጌዎች የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፵፪ ሆነው ገብተዋል፤ ምክንያቱም የሁለቱም ድንጋጌዎች ይዘት በጣም ተቀራራቢ በመሆኑ ነው። የመጀመሪያው ድንጋጌ አንደኛ ፓራግራፍ ሲሆን ሁለተኛው ድንጋጌ ሁለተኛ ፓራግራፍ ሆኖ ገብቷል።

የዚህ አንቀጽ ይዘት በተቻለ መጠን ግልጽ እንዲሆን አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

ሁለተኛው ፓራግራፍ በወንጀል ሕጉ ድንጋጌ መሠረት ግንኙነት ያላቸውን አንቀጾች እንዲያመለክት ተደርጓል። ይህ የሆነበት ምክንያት የሚዛመዱ አንቀጾች መጥቀሱ ጉዳዩን በይበልጥ ግልጽ ስለሚያደርገው ነው።

ርዕስ አራት
በመንግሥት ኢኮኖሚያዊ የገንዘብ ጥቅሞች
ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች
ምዕራፍ አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

በዚህ ርዕስ አራት ሥር የነበረው ስያሜ አዳዳፍ "በመንግሥቱ የቀረጥና የግብር ገቢዎችና በጠቅላላ የገንዘብ ጥቅሞች ላይ" የሚለው ሀረግ ጠበብ የሚልና ግልጽነት የሚጎድለው ስለነበር ቀረጥና ግብር የሚሉት ቃላት ኢኮኖሚ በሚል ቃል ተተክተው ከዚህ በላይ በተመለከተው አኳኋን ተስተካክሎ እንዲቀረጽ ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፵፫ ልዩ ሕጎችን በመጣስ የሚፈጸሙ ወንጀሎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፶፩ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፵፫ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ "...በልዩ ደንብ ወንጀለኛ ስለ መባል..." ይል ነበረ። ይህ አገላለጽ በይዘቱ ላይ የተገለጹትን ሕጎች በሚሸፍን ሁኔታ ስላልተቀመጠ ከዚህ በላይ በተመለከተው አኳኋን ከዚህ ወንጀል ሕግ ውጭ ያሉ ማናቸውንም ሕጎች /ደንብም ይሁን አዋጅ/ በሚሸፍን ሁኔታ እንዲስተካከል ተደርጓል። ይዘቱም "...ትዕዛዝ፣ ደንብ... "ድንጋጌ" ማለቱ ቀርቶ "ሕጎችን" በሚል ሰፊ ያለ ሁኔታ በሚይዝ ቃል እንዲተካ ተደርጓል። እንዲሁም ሕጎች በፌዴራልም ሆነ በክልል ደረጃ የወጡ ሊሆኑ እንደሚችሉ በሚያመለክት ሁኔታ ተስተካክሏል። በተጨማሪም ጥበቃ የተደረገላቸው ህብቶች ዝርዝር አላስፈላጊና ጠባብ ስለሆነ ተሰርዞ "...የአገርን ገንዘብና ኢኮኖሚያዊ ጥቅም..." በሚል አጠቃላይ አነጋገር እንዲተካ ተደርጓል።

በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (፪) ላይ ወንጀሉ ያስከተለው የጉዳት መጠን በገንዘብ ሲተመን አምስት ሺህ ብር ያልሞላ እንደሆነ በደንብ ተላላፊነት ብር አምስት ሺህ ከሞላ ግን በወንጀል እንዲያስቀጣ ተደርጎ በቀድሞው ሕግ የተደነገገ ሲሆን ብር አምስት ሺህ መሆኑ ቀርቶ ብር አስር ሺህ እንዲሆን ተደርጎ ተረቅቋል። ይህ የሆነበት ምክንያት የብር

የመግዛት ኃይሉ እጅግ በቀነሰበት በአሁኑ ጊዜ የገንዘቡ መጠን ከብር አምስት ሺህ ከፍ ሊል እንጂ ዝቅ ሊል የማይገባው በመሆኑ ነው።

አንቀጽ ፫፻፵፬ የወንጀል ቅጣቶች ዓይነታቸውና መጠናቸው

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፶፭ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፵፬ ሆኖ ገብቷል።

በቀድሞው ንዑስ ቁጥር (፩) ሦስተኛ መስመር ላይ "...ባመሩ ጊዜ" የሚለው ሐረግ ስህተት ስለሆነ "በግልጽ የማይመሩ ሆነው በተገኙ ጊዜ" ተብሎ ተስተካክሏል። እንዲሁም "...ደንበኙ፣ ትዕዛዞችና ድንጋጌዎች..." የሚሉት ቃላት ተሰርዘው "...ሕጎች..." ተብሎ ተስተካክሏል። በንዑስ ቁጥር (፪) ውስጥ የነበረው የሃያ ሺህ ብር የገንዘብ ቅጣትም ወደ አንድ መቶ ሺህ ብር ከፍ እንዲል ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፵፭ ተደራሲ የቀረጥና የግብር ቅጣቶች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፶፮ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፵፭ ሆኖ ገብቷል።

የዚህ ድንጋጌ ይዘት የተንዛዛና ግልጽነት የሚሳለው ስለነበረ አጭርና ግልጽ ሆኖ እንዲስተካከል ተደርጓል።

ምዕራፍ ፲፩
ልዩ ድንጋጌዎች

አንቀጽ ፫፻፵፯ በወርቅ፣ በጥሬ ገንዘብና በውጭ አገር ገንዘብ ሕገ ወጥ በሆነ መንገድ መነገድ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፶፯ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፵፯ ሆኖ ገብቷል።

በቀድሞ ድንጋጌ ይዘት ውስጥ "...ከዚህ በታች ባለው በአምስተኛው አንቀጽ..." መባሉ ቀርቶ "...በአምስተኛው ርዕስ..." ተብሎ ተስተካክሏል። ምክንያቱም አንቀጽ "Article" የሚለውን፣ ርዕስ ደግሞ "Title" የሚለውን የእንግሊዝኛ ቃል እንዲተካ በመደረጉ ነው። በእስራት ወይም እስከ አስር ሺህ ብር በሚደርስ መቀጮ ይል የነበረው ቅጣት ተሰርዞ እስከ አሥር ዓመት በሚደርስ ጽኑ እሥራት እና እስከ ብር ሃምሳ ሺህ ሊደርስ የሚችል መቀጮ ሆኖ ከፍ እንዲል ተደርጓል።

ይህም የሆነው፣ በድንጋጌው ለተመለከተው ወንጀል የቅጣቶች ዓይነትም ሆነ መጠን አነስተኛ ከመሆኑም በላይ ቀላል እስራትና መቀጮ በአማራጭነት መቀመጡ የወንጀሉን ከባድነት ያላገናዘበ መሆኑ ስለታመነበት ነው።

አንቀጽ ፫፻፵፯ በከበሩ ማዕድናት ሕገ ወጥ በሆነ መንገድ መነገድ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፶፰ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፵፯ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ስያሜ ውስጥ "ባለዋጋ ማዕድኖችንና ዕንቆችን" ተብሎ የነበረው ተለውጦ "በከበሩ ማዕድናት" በሚል ሐረግ ተተክሏል። ምክንያቱም የተጠቀሱት ማዕድናት በሙሉ "የከበሩ ማዕድናት" ስለሆኑ ነው። ይዘቱን በተመለከተም አንዳንድ የቃላት መቃናት

ተደርጎበት ከእንግሊዝኛው ቅጂ ጋር በሚገባ እንዲጣጣም ተደርጓል። ይህ አንቀጽ የከበሩ ማዕድኖችን በሚመለከት ሕገወጥ ንግድ በተደረገ ጊዜ ቅጣትን የሚጥል ቢሆንም ለሕጉ አፈጻጸም የተከለከሉና የተፈቀዱ ማዕድኖችን የሚደነግግ ሌላ ራሱን የቻለ ሕግ እንደሚወጣ ግንዛቤ በመውሰድ ባለበት ሁኔታ እንዲሆን ተደርጓል። አሁን ባለበት ሁኔታ ግን ተግባራዊ ለማድረግ አስቸጋሪ ሁኔታ እንዳለ ግንዛቤ ተወስዷል።

አንቀጽ ፫፻፵፰ በመንግሥት ገንዘብ አስተማማኝነት ላይ የሚደረግ የተገኘል ድርጊት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፶፱ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፵፰ ሆኖ ገብቷል።

የዚህ ድንጋጌ ስያሜ ቀደም ሲል በነበረው ሁኔታ ግልጽነት የሌለው ስለነበረ ከዚህ በላይ ባለው ሁኔታ ተስተካክሏል፤ ይዘቱም ከእንግሊዝኛው ቅጂ ጋር ተጣምሮ ሲታይ ግልጽነት የሌለው ሆኖ ስለተገኘ የእንግሊዝኛውን ቅጂ ተከትሎ እንዲስተካከል ተደርጓል፤ እንዲሁም ቅጣቱ ከአስር ዓመት ያልበለጠ ጽኑ እሥራት እና እስከ ሃምሳ ሺህ ብር ለመድረስ በሚችል መቀጮ ወይም ወንጀሉ ከባድ ውጤት ያስከትላል እንደሆነ እስከ ሃያ ዓመት ሊደርስ የሚችል ጽኑ እስራት እንደሚያስቀጣ ሆኖ ከፍ ተደርጓል።

በቀድሞው ድንጋጌ ላይ የተቀመጠው ቅጣት ቀላል እስራት ወይም እስከ አስር ሺህ ብር የሚደርስ መቀጮ ሲሆን ከወንጀሉ ከባድነት ጋር የማይጣጣም እጅግ አነስተኛ በመሆኑ ከፍ ብሎ በተመለከተው ሁኔታ ቅጣቱ እንዲጨምር ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፵፱ ሕገ ወጥ በሆነ መንገድ የመንግሥትን ቀረጥና ግብር የመክፈል እንባተኛነት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፷ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፵፱ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ይዘት ግልጽነት ባለው ሁኔታ የተስተካከለ ሲሆን የሚከፈለው ግብር ወይም ቀረጥ በገንዘብ ብቻ ሳይሆን በዓይነትም ሊሆን ስለሚችል ይኸው እንዲገባ ተደርጎ ተስተካክሏል። እንዲሁም በንዑስ ቁጥር (፪) ውስጥ "የሽፍትነት ሥራ አስከትሎ እንደሆነ" የሚለው ሐረግ ተቀይሮ "አመጽን አስከትሎ እንደሆነ" ተብሎ ተስተካክሏል፤ ቅጣቱም በአገር ላይ ከሚያስከትለው ጉዳት አንፃር ከፍ እንዲል ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፶ ግብር እንዳይከፈል ማነሳሳት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፷፩ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፶ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ንዑስ ቁጥር (፪) ላይ "ሽብር" የሚለው ቃል "አመጽ" በሚል ተተክሏል፤ እንዲሁም ግብር እንዳይከፈል ማነሳሳት በአገር ኢኮኖሚ ላይ የሚያስከትለው ጉዳት ከፍተኛ ስለሆነ ቅጣቱ በአጠቃላይ ከፍ እንዲል ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፶፩ በመንግሥት የገቢ ምንጮች ላይ ጉዳት ማድረስ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፷፪ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፶፩ ሆኖ ገብቷል።

የቀድሞው ድንጋጌ ስያሜ የተገዛዛ ሆኖ ስለተገኘ አጭርና ገላጭ በሆነ ሁኔታ ከዚህ በላይ እንደተመለከተው እንዲስተካከል ተደርጓል።

ይዘቱን በተመለከተም አላስፈላጊ ድግግሞሽ ስለሚታይበት ይኸው እንዲቀር ሆኖ የተስተካከለ ሲሆን ቅጣቱ እስከ አስር ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት እና እስከ አንድ መቶ ሺህ ብር ለመድረስ የሚችል መቀመጫ ሆኖ ከፍ እንዲል ተደርጓል።

እንዲሁም አዲስ ንዑስ አንቀጽ (፪) እንዲገባ ተደርጓል። ይህ ንዑስ አንቀጽ ከግብርና ከቀረጥና ከሌሎችም ተመሳሳይ ሥራዎች ጋር በተያያዘ የመገመትና የመወሰን ሥልጣን ያለው ሰው መከፈል ከሚገባው በታች እንዲከፈል ወይም እንዲቀነስ ካዘዘ "በስልጣን ያለአግባብ በመገልገል (አንቀጽ ፬፻፮) ተጠያቂ ይሆናል።" በማለት ይደነግጋል።

አዲስ ንዑስ አንቀጽ ሁለት የገባ ስለሆነ የቀድሞው የንዑስ ቁጥር ሁለት ድንጋጌ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበት ንዑስ አንቀጽ ሶስት ሆኖአል።

አንቀጽ ፫፻፲፪ ኬላ መስበር /ኮንትራባንድ/

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፫ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲፪ ሆኖ ገብቷል።

የቀድሞው ድንጋጌ የንዑስ ቁጥር (፩) ይዘት ግልጽ ስላልነበረና ልዩ ልዩ ሁኔታዎችን በመጨመር በሶስት ተራ ፊደላት እንዲከፈል ተደርጓል። ይኸውም የቀድሞ ድንጋጌ ፊደል (ሀ) ሆኖ ሲገባ ቀረጥ ያልተከፈለበት ዕቃ በአገር ውስጥ ማዘዋወር እንዲሁም የአገር ውስጥ ምርትንም ቀረጥ ሳይከፍሉ ማዘዋወር ለየብቻቸው ግልጽ ሆነው በፊደል (ለ) እና (ሐ) ስር ገብተው እንዲያስቀጡ ተደርጓል።

አዲስ ንዑስ አንቀጽ (፪) እንዲገባ ተደርጓል። ይህ የሆነበት ምክንያት ወንጀሉ በጋይል፣ በዛቻ፣ በማጭበርበር፣ ወይም በቡድን የተፈፀመ እንደሆነ ቅጣቱን ማክበዱ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ በዚሁ መልክ ተረቅቋል።

የቀድሞው ድንጋጌ ንዑስ ቁጥር (፪)፣ ንዑስ አንቀጽ (፫) ሆኖ የገባ ሲሆን የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፲፫ በአገር ኢኮኖሚና በመንግሥት ሞኖፖል ሳይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፬ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲፫ ሆኖ ገብቷል።

በስያሜው ሳይ ማስተካከያ ተደርጎበታል። አቀራረቡን በሚመለከት ድንጋጌው ሁለት ንዑስ ቁጥሮች የነበሩት ሲሆን፣ አዲስ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና (፫) እንዲገባ በማድረግ የቀድሞው ንዑስ ቁጥር (፪) ተሸጋሽጎ ንዑስ አንቀጽ (፬) ሆኖአል። የቀድሞው የንዑስ ቁጥር (፩) ድንጋጌ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደረገ ሲሆን አዲስ ንዑስ ፊደል (ሐ) እና (መ) በማስገባት የቀድሞው የፊደል (ሐ) እና (መ) ድንጋጌዎች በፊደል (ሠ) እና (ረ) ስር እንዲገቡ ተደርጓል።

በቀድሞው ድንጋጌ በንዑስ ቁጥር (፩) መግቢያና ከፊደል ተራ (ሀ-መ) ባሉት ድንጋጌዎች ሳይ የቃላት ማስተካከያና የአቀማመጥ ለውጥ ተደርጎበት በይበልጥ ግልጽ በሆነ አነጋገር ተቀርጾ በፊደል (ሐ) እና (መ) ስር የነበረው የፊደል (ሠ) እና (ረ) ድንጋጌ እንዲሆን ተደርጓል።

በንዑስ አንቀጽ (፩) በፊደል (ሐ) የገባው አዲስ ድንጋጌ "በዱር እንስሳት ወይም በፍሬያቸው መጠቀምን ወይም እነዚህን እንስሳት ማደንን ወይም መግደልን" የሚል ሲሆን በፊደል (መ) የተቀመጠው ደግሞ "በተከለሉ ደኖች ፓርኮች ወይም በብቅ በታዎች መስፈርን ወይም ሌሎች ተግባራት ማከናወንን" ይመለከታል።

አዲሱ ንዑስ አንቀጽ (፪) በጄኔቲክ ሃብት ላይ የሚፈጸመውን ወንጀል የሚመለከት ሲሆን "የጄኔቲክ ሃብት መሰብሰብን፣ ማጓጓዝን፣ ማስተላለፍን፣ ከሀገር ማስወጣትን ወይም ወደ አገር ማስገባትን ወይም መጠቀምን አስመልክቶ የወጣን ህግ" የጣሰ ሰው ከባድ ቅጣት እንደሚወስንበት ይደነግጋል።

አዲሱ የንዑስ አንቀጽ (፫) ድንጋጌ ደግሞ፣ "ማንም ሰው ሕግን በሚቃረን መንገድ ብርቅዬ እንስሳትን ያደነ ወይም የገደለ እንደሆነ ወይም ብርቅዬ እንስሳትን ወይም ዕጽዋትን ወይም ውጤታቸውን ይዞ የተገኘ፣ የሰበሰበ፣ ያጓጓዘ፣ ያስተላለፈ ወይም ከአገር ያስወጣ እንደሆነ" ከባድ የእስራት ቅጣትና ከፍተኛ መቀጮ ሊጣልበት እንደሚችል ይደነግጋል።

ንዑስ አንቀጽ (፬) የተደረገው የቀድሞ የንዑስ ቁጥር (፪) ድንጋጌ ተሻሽሎ ከላይ በተመለከቱት ንዑስ አንቀጾች ከተዘረዘሩት ድርጊቶች አንዱ በሮልተኝነት ሲፈጸም የሚያስቀጣ መሆኑን ይደነግጋል።

አንቀጽ ፫፻፶፬ ወንጀሉን የሚያከብሩ ሁኔታ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፭ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፶፬ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ ቀደም ሲል "...ቅጣቱን የሚያከብሩ ምክንያቶች..." ይል የነበረው "aggravations to the offence" የሚለውን የእንግሊዝኛ ሐረግ ስለማይተካ "ወንጀሉን የሚያከብሩ ሁኔታ" ተብሎ ተስተካክሏል። ቅጣቱንም በተመለከተ ወንጀሉ ከባድ እንደመሆኑ መጠን እስከ አስራ አምስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እሥራት እና እስከ ሁለት መቶ ሺህ ብር ለመድረስ የሚችል መቀጮ ሆኖ ከፍ እንዲል ተደርጓል።

ቅጣትን ሊያከብሩ የሚችሉ የባንክ ሕጎች በተለይም የባንክ ሥራ ፈቃድ ስለመስጠትና ስለመቆጣጠር የወጣው አዋጅ ቁጥር (፩)፻፹፮ አንቀጽ ፳፱ በንጽጽር የታየ ሲሆን አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ በማድረግ ቅጣቱ "... ወንጀል የተሰራበት ሀብት መወረሱ እንደተጠበቀ ሆኖ" የሚል ሐረግ ተካትቷል። ምክንያቱም ወንጀለኛው የተከለከለ ዕቃን የማስተላለፍ ድርጊት የዘወትር የሙያ ሥራው ያደረገ ሆኖ ሲገኝ ከመቀጮው እና ከእሥራቱ በተጨማሪ ንብረቱ ሊወረስ እንደሚገባ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ ነው።

አዲስ ድንጋጌ ንዑስ አንቀጽ (፪) ሆኖ እንዲገባ የተደረገ ሲሆን፣ በንዑስ አንቀጽ (፩) የተዘረዘሩትን ድርጊቶች የፈጸመው የህግ ሰውነት የተሰጠው ድርጅት እንደሆነ በዚህ ህግ በአንቀጽ ፯ መሠረት እንደሚቀጣ ይደነግጋል።

ከአገር ሊኮኖሚ ወይም የመንግስት የፋይናንስ ጥቅሞች ጋር በተያያዘ ጉዳይ በንዑስ አንቀጽ አንድ የተገለጸው ወንጀል የሕግ ሰውነት በተሰጠው ድርጅት በሚፈጸምበት ጊዜ ድርጅቱ መቀጣት ስለሚገባው ይህንን የሚመለከት አዲስ ንዑስ አንቀጽ ሁለት (፪) እንዲገባ ተደርጓል።

ርዕስ አምስት

በታወቁ ገንዘቦች፣ የግዴታ ወይም የዋስትና ሰነዶች፣ ማህተሞች፣ ቴምብሮች ወይም መሣሪያዎች ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች

አንቀጽ ፫፻፶፭ የሕግ ሰውነት የተሰጠውን ድርጅት የሚመለከት ጠቅላላ ድንጋጌ

ይህ አንቀጽ አዲስ ሲሆን በዚህ ርዕስ ስር በተመለከቱት ወንጀሎች አፈጻጸም የሕግ ሰውነት የተሰጠው ድርጅት ተካፋይ ሲሆን የወንጀል ተጠያቂነቱን የሚደነግግ ነው።

አንድ ድርጅት በአንድ ወንጀል ተካፋይ ነው የሚባለውም፣ በዚህ ህግ በአንቀጽ ፴፬(፩) በሁለተኛው ፓራግራፍ ላይ ከተዘረዘሩት ፍሬ ሃሳቦች አንዱ ሲሆን ነው።

ምዕራፍ አንድ

የሐሰት ገንዘብ፣ የግዴታ ወይም የዋስትና ሰነዶች

አንቀጽ ፫፻፶፭ መሥራት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፷፮ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፶፮ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌውን ይዘት በሚመለከት "በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት" የሚለው ሐረግ በአሁኑ የኢትዮጵያ ተጨባጭ ሁኔታ ተቀባይነት ስለሌለው ተሰርዞ "በኢትዮጵያ" በሚል ሐረግ ብቻ ተተክቷል። በሕዝብ እጅ ገብተው ለመገበያያነትና ለንግድ ሥራ የሚውሉ ገንዘቦች ብቻ ሳይሆኑ የግዴታ ወይም የዋስትና ሰነዶች ጭምር እንደሚሆኑ በምዕራፉ ስያሜ ላይ የተገለፀ ስለሆነ "ገንዘቦች የግዴታ ወይም የዋስትና ሰነዶች" በሚል ተሻሽሏል። በሕዝብ እጅ ገብተው መገበያያ እንዲሆኑ ለማድረግ በማቀድ ሐሰተኛ ገንዘብ፣ የግዴታ ወይም የዋስትና ሰነዶችን መሥራት ወይም ሕጋዊ ፈቃድ ሳይኖር እንደነዚህ ያሉትን ሐሰተኛ ነገሮች የመሥራት ድርጊት ጎጂና አደገኛ በመሆኑ ወንጀሉን ለማቋቋም በቂ ስለሚሆን "መብት ሳይኖረው አስመስሎ የሠራና በሕዝብ እጅ እንዲገቡ /መገበያያ እንዲሆኑ/ ያደረገ እንደሆነ" የሚለው ሐረግ ተሰርዞ "ያለ ፈቃድ የሠራ ወይም አስመስሎ የሠራ እንደሆነ" በሚል ሐረግ ተተክቷል። ይህም የሆነው በሕዝብ እጅ ያልገባ ቢሆንም ተሠርቶ መገኘቱ ሲያስቀጣ እንደሚገባ የታመነበት በመሆኑ ነው። ቅጣቱንም በሚመለከት በዚህ በከባድ ወንጀል ቢያስፈልግ እስከ ሃያ አምስት ዓመት ድረስ ለመቅጣት ፍርድ ቤቱ እንዲችል፣ እጅግ ቢያንስ ከአምስት ዓመት እስከ ህያ ዓመት ሊደርስ በሚችል ጽኑ እስራት ይቀጣል የሚለው ሀረግ ተሰርዞ "ከአምስት ዓመት እስከ ሃያ አምስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እስራት ይቀጣል።" በሚል ሀረግ ተተክቶአል።

አንቀጽ ፫፻፶፮ ወደ ሐሰተኝነት መለወጥ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፷፮ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፶፮ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ውስጥ በኢትዮጵያ "ንጉሠ ነገሥት" የሚለው ሐረግ አሁን ባለው የፌዴራላዊ መንግስት አወቃቀር ተስማሚ ስላልሆነ ተሰርዞ "በኢትዮጵያ" በሚል ሐረግ ተተክቶአል። ገንዘብም ሆነ የግዴታ ወይም የዋስትና ሰነዶችን ወደ ሐሰተኝነት መለወጥ የአገሪቱን

የፋይናንስ አቋም ሊያናጋ ኢኮኖሚውን ሊጎዳ የሚችል ከባድ ወንጀል ስለሆነ የተመደበለት እስከ አሥር ዓመት ሊደርስ በሚችል የጽኑ እሥራት ቅጣት ያገኛል። ስለዚህ "አሥር ዓመት ሊደርስ በሚችል ጽኑ እሥራት ይቀጣል" የሚለው ሐረግ ተሰርዞ "ከአሥራ አምስት ዓመት ባልበለጠ ጽኑ እስራት ይቀጣል።" በሚል ሀረግ ተተክቶአል።

አንቀጽ ፫፻፶፰ ዋጋውን ዝቅ ማድረግ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፷፰ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፶፰ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ እንዳለ ሆኖ በድንጋጌው ይዘት ላይ የበለጠ ግልጽ እንዲሆን ለማድረግ "ማንም ሰው" ከሚለው ሀረግ ቀጥሎ "ሙሉ ባለዋጋነታቸውን እንዲያዩ አስመስሎ እንዲዘዋወሩና በሕዝብ እጅ እንዲገቡ በማቀድ" የሚለው ሀረግ እንዲጨመርበት ተደርጓል። ይህ ወንጀል ከባድ በመሆኑ በድንጋጌው የተመደበው እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እሥራት ከወንጀሉ ክብደት ጋር ሲነጻጸር አነስተኛ ስለሆነ "እስከ አስር ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት ይቀጣል" እንዲል ሆኖ ተሻሽሎአል። ከዚህ በላይ ከተመለከተው ማሻሻያ በቀር ድንጋጌው አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

የቀድሞው ድንጋጌዎች የበታ አቀማመጥ ለውጥ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፸ (፩) ድንጋጌ አንቀጽ ፫፻፱፣ የቁጥር ፫፻፷፱ ድንጋጌ ደግሞ አንቀጽ ፫፷፩ ሆኖ እንዲገባ ተደርጓል።

ይህ የሆነበት ምክንያት በቁጥር ፫፻፸ ድንጋጌ ላይ "የሀሰት ገንዘብን ባገር ስለማስገባት፣ ስለ መግዛት፣ በአደራ አስቀማጭነት ስለመያዝና ለስጦታ ስለማቅረብ" ተብሎ የተገለጸው ወንጀል በቁጥር ፫፷፱ ድንጋጌ ላይ ከተገለጸው የማዘዋወር ድርጊት በፊት መግባቱ በይበልጥ ተስማሚ በመሆኑና ከፊተኞቹ አንቀጾች ጋር የበለጠ ዝምድና ስላለው ነው። የቀድሞው ድንጋጌ ቁጥር ፫፻፸ (፪) ግን የአንቀጽ ፫፻፷፪ አካል ሆኖ ተረቅቋል።

አንቀጽ ፫፻፶፱ ወደ አገር ማስገባት፣ ከአገር ማስወጣት፣ መያዝ፣ ማስቀመጥ እና ማቅረብ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፸ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፶፱ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ የሀሰት ገንዘብን ብቻ ማመልከቱ ቀርቶ ከይዘቱ ጋር ተስማሚ እንዲሆን ከዚህ በላይ በተቀመጠው ዓይነት ተሻሽሏል።

ድንጋጌው የሀሰት ገንዘብን ብቻ ሳይሆን የግዴታ ወይም የዋስትና ሰነዶችን እንዲያካትት ተደርጓል። በተጨማሪም "... እንዲገበያይባቸው ወይም እንዲዘዋወሩ ለማድረግ በማሰብ ወደ አገር ውስጥ ያስገባ" የሚል ሐረግ ብቻ በአንቀጹ ውስጥ ተካትቶ የነበረ ሲሆን "ከአገሩ ያስወጣ" የሚል ሐረግ እንዲጨመር ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፳፭ የማዘዋወር አሳብ ግምት

ይህ አዲስ አንቀጽ ሲሆን እንዲገባ ያስፈለገበት ምክንያት ከአንቀጽ ፫፻፶፮ አስከ አንቀጽ ፫፻፶፱ የተገለፁትን ወንጀሎች በተመለከተ ድርጊቶች የተፈፀሙት በማዛወር እቅድ እንደሆነ ዐቃቤ ሕግ እንዲያስረዳ ከማድረግ ይልቅ በተገለጸው ዕቅድ እንዳልሆነ ማስረዳቱ ለአድራጊው ቀላል በመሆኑ ይህን ከግምት ውስጥ ማስገባት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ ነው።

አንቀጽ ፫፻፳፩ ማዘዋወር

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፱ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፩ ሆኖ ገብቷል።

ቀደም ሲል የቁጥር ፫፻፳ ድንጋጌ የነበረው በታውን ለቅቆ እዚህ የገባ ሲሆን ሲያመው ተስተካክሎ ተረቅቋል። በንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) ላይ ማስተካከያ የተደረገ ሲሆን በተለይ ንዑስ አንቀጽ (፪) በንዑስ ፊደላት ተከፍሎ ተረቅቋል።

አንቀጽ ፫፻፳፪ ቀላል ሁኔታ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፱ (፪) ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፪ ሆኖ ገብቷል።

በዚህ ድንጋጌ የሰፈረው አሳብ በቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፱(፪) ድንጋጌ የነበረው ሲሆን በአዲስ መልክ ራሱን ችሎ ተረቅቋል። ይህ የሆነበት ምክንያት የዚህ ዓይነቱን ቀላል ሁኔታ ሊሸፍን የሚገባው የቀድሞው የቁጥር ፫፻፳፱ (፩) ድንጋጌ በዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፪ የተመለከተውን ሁኔታ ብቻ ሳይሆን ከአንቀጽ ፫፻፶፯-፫፻፷፫ ባሉት አንቀጾች ስር የገንዘቡ መጠን አነስተኛ ግምት የሚሰጠው ሆኖ በተገኘ ጊዜ ወንጀሉ አነስተኛ ሲሆን ቅጣቱም በቀላል እስራት ሊያስቀጣ እንደሚገባ በመታመኑና ድግግሞሽን ለማስወገድ በመታሰቡ ነው።

ምዕራፍ ሁለት

የታወቁ ማህተሞች፣ ቴምብሮችን፣

ምልክቶችን፣ ሚዛኖችንና መለኪያዎችን ወደሐሰተኝነት መለወጥ

የምዕራፉ ስያሜ "ማህተሞችን፣ ቴምብሮችን፣ ምልክቶችን፣ በህግ የታወቁትን ሚዛኖችንና መለኪያዎችን ወደ ሀሰተኝነት ስለ መለወጥ" ይል የነበረ ሲሆን "የታወቁትን" የሚለው ቃል ገሳጭነቱ ለተዘረዘሩት ሁሉ መሆን ስለሚገባው በሐረጉ መግቢያ ላይ እንዲገባ ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፳፫ የመንግስት ማህተሞችን ወደ ሐሰተኝነት መለወጥ ወይም በማህተሞች ያለአግባብ መገልገል

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፩ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፫ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ስያሜና በንዑስ ቁጥር (፩) "የንጉሠ ነገሠቱን" የሚለው ሀረግ ተሰርዞ "የመንግስት" የሚለው ሐረግ ተተክቶአል። በንዑስ ቁጥር (፩) በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) የተመለከቱት የወንጀሉ ድርጊቶች የአፈፃፀም ዓይነቶች እያንዳንዳቸው የሚያስቀጡ መሆናቸውን ለማመልከት በፊደል ተራ (ሀ) ድንጋጌ መጨረሻ ላይ "ወይም" የሚል ቃል

እንዲገባ ተደርጎአል። በንዑስ ቁጥር (፩) (ለ)"መብት ሳይኖረው" የሚለው ሐረግ አስፈላጊ ሆኖ ባለመገኘቱ ተሰርዞአል፤ ምክንያቱም ማንም ሰው መብት ይኑረውም አይኑረውም ያለአግባብ የሰራበት እስከሆነ ድረስ ተጠያቂ መሆን እንደሚገባው ግልጽ በመሆኑ ነው። በተጨማሪም በዚህ ሕግ በንዑስ አንቀጽ (፩) (ለ) እና (፪) ለተመለከቱት የወንጀል አፈፃፀም ዓይነቶች የተመደቡት ቅጣቶች እነስተኛ ሆነው ስለተገመቱ፣ በሌላ በኩል ደግሞ በንዑስ ቁጥር (፩) አነስተኛው ቅጣት የሰበት ዓመት ጽኑ እስራት ከፍተኛ በመሆኑ ዝቅ እንዲል ማድረግ ስለሚያስፈልግ፣ በንዑስ አንቀጽ (፩) "ከሰበት ዓመት እስከ አሥራ አምስት ዓመት" የሚለው ሐረግ ተተክቶአል። በንዑስ ቁጥር (፪) "እንደሚያደርስ ታውቆ ይኸውም" የሚለው ሐረግ አስፈላጊ ባለመሆኑ ተሰርዞአል። በዚህ ንዑስ ቁጥር "ከፍ ያለ ግምት" ያለው ጉዳት" ከሚለው ሐረግ ውስጥ አስፈላጊ ያልሆኑና ለውጥ የሚያስከትሉ ቃላቶችን በማውጣት "ከፍተኛ ጉዳት" የሚል ሐረግ እንዲተካ ተደርጎአል። ቅጣቱንም በሚመለከት እስከ ሃያ ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ አሥራት ቢባል ወንጀሉ በአገር ጥቅም ወይም መብት ሳይ ከፍተኛ ጉዳት አድርሶ በአንድ ዓመት ጽኑ አሥራት ብቻም ለመቅጣት ስለሚቻልና ይኸውም ከወንጀሉ ክብደት ጋር ሲነፃፀር በጣም አነስተኛ ቅጣት ስለሆነ፣ በሌላ በኩል ደግሞ አስፈላጊ ከሆነ እንደወንጀሉ ክብደት የጽኑ አሥራት ቅጣት ለመወሰን እንዲቻል "ከአምስት ዓመት እስከ ሃያ ዓመት ሊደርስ የሚችል ጽኑ እስራት ይሆናል።" በሚል ሀረግ ተተክቷል። በዚህ መሠረት መነሻና መድረሻ ቅጣቱ ግልጽ እንዲሆን ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፳፬ የሌሎች የሕዝብ አገልግሎት ወይም የግል ድርጅቶችን ማህተም ወደ ሐሰት መለወጥና በማህተሞቹ ያለአግባብ መሥራት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፪ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፬ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ስያሜ ላይ "የሕዝብ አገልግሎት ያላቸውን" የሚለው ሐረግ ከመንግስታዊ ድርጅቶች ውጭ የሚገኙትን ለመለየት የገባ ቢመስልም ጠቃሚነት ያለው ባለመሆኑ እንዲወጣ ተደርጎአል። ቀደም ሲል ያልገባው "ወደ ሐሰት" የሚለው ሐረግ ስለመለወጥ ከሚለው ቃል በፊት በመግባቱ የተለወጠው ማህተም ምንነት ግልጽ እንዲሆን ተደርጎአል። የቁጥር ፫፻፳፪ ይዘት ከመንግስት ማህተሞች ውጭ የሌሎች ድርጅቶችን ማህተሞችን ወደ ሐሰተኛነት መለወጥ ወይም አስመስሎ መሥራት ህብረተሰቡን የሚሳዳ ድርጊት በመሆኑና ይህም ወንጀል መሆኑ ተገልጾ እንዲደነገግ አስፈላጊ ስለሆነ በዚህ ድንጋጌ በንዑስ ቁጥር (፩) (ሀ) በተመለከተው ውስጥ "የሕዝብ ጉዳይ ማከናወኛ ባለሥልጣን መሥሪያ ቤት የሆነውን" በሚለው ምትክ "የሕዝብ አገልግሎት ወይም የግል ድርጅትን" የሚለው ሀረግ እንዲተካ ተደርጎዋል። "ማህተምን የለወጠ ወይም አስመስሎ የሠራበት" የሚለው ሐረግ ማህተሙ እንዴት እንደሚለወጥ ወይም እንዴት እንደሚሠራበት ባለመነገሩ ግልጽ ስላልሆነ "ማህተም" ከሚለው ቃል ቀጥሎ "ወደ ሐሰተኛነት" የሚል ሀረግ እንዲገባ ተደርጎአል። እንዲሁም "ወይም" ከሚለው ቃል በኋላ "የሠራበት እንደሆነ" የሚለው ሐረግ ተሰርዞ "ወደ ህሰተኛነት በተለወጠው ማህተም" የሚል ሐረግ እንዲገባ ተደርጎአል። ማህተሞችን አስመስሎ መሥራት ብቻ ሳይሆን ወደ ሐሰተኛነት በተለወጠው ወይም በተሠራው ማህተም መገለገልም መንግስትንና ሕዝብን የሚሳዳ ድርጊት መፈፀም ስለሆነ በዚህ አኳያ የሚፈፀም ወንጀል የሚያስቀጣ መሆን ይገባዋል። ስለዚህ በንዑስ አንቀጽ (፩) (ሀ) ከዚህ በላይ በተሻሻለው ዓይነት "የሕዝብ አገልግሎት ወይም የግል ድርጅትን ማሕተም ወደ ህሰተኛነት የለወጠ ወይም ወደ ህሰተኛነት በተለወጠው ማሕተም የተገለገለ" የሚል ሐረግ እንዲገባ ተደርጓል። "ወይም" የሚለው ቃል በፊደል ተራ (ለ) መጀመሪያ ላይ ያለበታው የገባ ስራሆኑ ከዚያ ተሰርዞ

በፊደል ተራ (ሀ) ላይ ከተመለከተው አገላለጽ መጨረሻ እንዲጻፍ ተደርጓል። በንዑስ አንቀጽ (፩) ለተጠቀሰው የወንጀል ድርጊት ቅጣት "እስከ አምስት ዓመት" በሚለው ተሻሽሎአል። በንዑስ ቁጥር (፪) "ቅጣቱ እስከ አሥር ዓመት ሊደርስ ይችላል" የሚለው ሐረግ ምን ዓይነት ቅጣት መሆኑን ስለማይገልጽ "ወንጀሉ ከፍተኛ ጉዳት አድርሶ እንደሆነ ከሶስት ዓመት እስከ አስር ዓመት ሊደርስ በሚችል ጽኑ እስራት ይቀጣል።" በሚል ሐረግ ተተክቶአል።

አንቀጽ ፫፻፳፭ የታወቁ ምልክቶችን ወደ ሐሰት መለወጥ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፸፫ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፭ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ስያሜ እንዲሁም በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) ባሉት ድንጋጌዎች ላይ የቃላት ማስተካከያ ተደርጓል። ቅጣቱን በሚመለከት በወንጀለኛ መቅጫ ሕጉ እንደተመለከተው የመደበኛው ወንጀል ቅጣት ከሦስት ወር እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ቀላል እስራት የተደገፈ ሲሆን፣ በወንጀለኛ መቅጫ ሕጉ ላይ የተደነገገው አማራጭ የገንዘብ ቅጣት እንዲሰረዝ ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፳፮ ዋጋ ያላቸውን የታወቁ ቴምብሮች ወደ ሐሰተኝነት መለወጥ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፸፬ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፮ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ስያሜ ውስጥ "ግልጽ የሆኑ" በሚለው ሐረግ ምትክ "የታወቁ" የሚለው ቃል ግልጽ የሚያደርገው ሆኖ ስለተገኘ በተሻሻለው አንቀጽ ስያሜ ውስጥ እንዲገባ ተደርጓል። በድንጋጌው በንዑስ አንቀጽ (፩) (ሀ) "ከዚህ በላይ የተመለከተውን አቅድ እግቡ ለማድረስ ሲል" የሚለው ሀረግ ተሰርዞ "እንደእውነተኛ ወይም እንዳልተሠራባቸው በማድረግ ሊሠራባቸው ወይም ሌሎች እንዲሠራባቸው በማሰብ" በሚል ሀረግ ተተክቶአል። የዚህ ንዑስ ቁጥር ማሰሪያ ከሆነው ዓረፍተ ነገር ውስጥ "በሶስት ወር እስራት" የሚለው ሀረግ የእሥራት ቅጣቱ አስፈላጊ ሲሆን ከሶስት ወር አስበልጦ ለመወሰን ስለሚያስችልና ከሶስት ወር የማያልፍ ቀላል እስራትም ከወንጀሉ ጋራ የማይመዛዘን አነስተኛ ቅጣት ስለሚሆን ተሰርዞ "በያንስ በሶስት ወር ቀላል እስራት" በሚል ሀረግ ተተክቶአል። እንዲሁም ከዚህ ዓረፍተ ነገር "ወይም ጥፋቱ ከፍ ያለ ሆኖ ሲገመት እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ በሚችል እሥራትና በገንዘብ መቅጫ ይቀጣል"። በሚለው ውስጥ "እስከ አምስት ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራትና በመቅጫ ይቀጣል" በሚል ተስተካክሎአል። "በገንዘብ" የሚለው ቃል መቅጫ ምንግዜም በገንዘብ በመሆኑ ድጋሚ ቃል ስለሆነ ተሰርዞአል። በንዑስ አንቀጽ (፪) ላይ ጥፋቱ ቀላል በሆነ ጊዜ መቅጫ ብቻ ሲወሰን እንደሚቻል ተደርጎ ተረቅቋል።

በተጨማሪም 'በድንጋጌው ስያሜና ይዘት ላይ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበት አንቀጽ ተሻሽሏል።

አንቀጽ ፫፻፳፮

የመመዘኛ ክብደቶችንና መለኪያዎችን ወደ ሐሰት መለወጥ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፮ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፮ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ስያሜና ይዘት ላይ አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎ አቀራረቡ ተቃንቷል። በተለይም በድንጋጌው በንዑስ አንቀጽ (፩) (ሀ)፣ (ለ) እና (ሐ) የተመለከቱት ልዩ ልዩ ድርጊቶች እያንዳንዳቸው የሚያስቀጡ መሆናቸውን ለማመልከት በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) ከተመለከተው ድንጋጌ ቀጥሎ "ወይም" የሚል ቃል ገብቶአል። ጥፋቱ ቀላል ሲሆን በወንጀልኛው ላይ የቀላል እሥራትና የመቀጮ ቅጣት መወሰን ከወንጀሉ ጋር የማይመዛዘን ያለአግባብ የከበደ ቅጣት ስለሚሆን በንዑስ አንቀጽ (፪) ፍርድ ቤቱ ከሚለው ንዑስ ሐረግ ቀጥሎ "እስከ ሦስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ቀላል እስራት ወይም መቀጮ ለመወሰን ይችላል።" የሚለው ሐረግ ገብቷል።

አንቀጽ ፫፻፳፮ ከአገር ማስወጣት ወደ አገር ማስገባት፣ መግዛት፣ በአደራ ማስቀመጥና ማቅረብ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፮ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፮ ሆኖ ገብቷል።

በስያሜውና በይዘቱ ላይ "ከአገር ማስወጣትን" እንዲያካትት ተደርጓል።

ሐሰተኛ መሆናቸውን ወይም ወደ ሐሰተኛነት መለወጣቸውን በማወቅ ማህተሞችን፣ ቴምብሮችን፣ ቴምብርነት ያላቸው ወረቀቶችን፣ ምልክቶችን በግልጽ የታወቁ መመዘኛ ክብደቶችን ወይም መለኪያዎችን ወደአገር ውስጥ ማስገባት፣ መግዛት፣ በአደራ ማስቀመጥ ወይም ለሽያጭ ወይም ለስጦታ ማቅረብ በቀላል እሥራት ወይም በመቀጮ የሚያስቀጣ መሆኑ ከተደነገገ በኋላ ነገሩ ከባድ በሆነ ጊዜ ቅጣቱ "እስከ ሁለት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እስራት ነው" የሚለው ሀረግ መጠነኛ ማስተካከያዎች ከተደረጉበት በኋላ ስለቅጣቱ "በቀላል እሥራት ወይም በመቀጮ ወይም ነገሩ ከባድ በሆነ ጊዜ ከሁለት ዓመት ባልበለጠ ጽኑ እስራት ይቀጣል።" በሚል ተስተካክሎአል። ድንጋጌው ከዚህ በላይ ከተመለከቱት አነስተኛ ማሻሻያዎች በቀር አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበት ተቃንቷል።

ምሳሌ ሶስት
የወል ድንጋጌዎች

አንቀጽ ፫፻፳፱ የሚታለል አሳብ ሳይኖር አስመስሎ መሥራት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፯ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፱ ሆኖ ገብቷል።

በስያሜው ላይ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል። ንዑስ አንቀጽ (፩) ላይ በእንግሊዝኛው ቅጂ መሠረት ተስተካክሎ ተረቅቋል። በንዑስ አንቀጽ (፩) በፊደል ተራ (ለ) ላይ "ወደውጭ አገር ማስወጣትን" በማካተት ተረቅቋል።

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፭ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ስያሜ ላይ "ገንዘብ" ከሚለው ቃል በፊት ያለው "ግልጽ በሆነ" የሚለው ግላጭ ሐረግ ጠቃሚ አገልግሎት የሌለው በመሆኑ ተሰርዟል። ገንዘብ ከሚለው ቃል በመቀጠል የማይገባው "በባለ ዋጋ ነገሮች ወይም ሰነዶች" በሚለው ሀረግ ምትክ "በግዴታ ወይም በዋስትና ሰነዶች" የሚለው ሐረግ እንዲተካ ተደርጎአል። ድንጋጌው "በታወቁ ምልክቶች" እንዲሁም "ቴምብሮች" ላይ አደጋ የማድረስ ወንጀልም የሚያስቀጣ መሆኑን ለማሳየት በስያሜው ላይ እንዲጨመሩ ተደርጎአል። ድንጋጌው "ለገንዘብ፣ ለግዴታ ወይም ለዋስትና ሰነዶች ለታወቁ መለያ ምልክቶች፣ ለቴምብሮች፣ ለባለሥልጣን ማህተሞች (ቲተሮች) ወይም ለማህተም ማተሚያ መሥሪያ የሚያገለግሉትን መሣሪያዎች፣ ፎርሞች፣ ከውሮች፣ ወረቀቶች፣ ሞዴሎች፣ ወይም ማንኛቸውንም ሌሎች ዓይነት እቃዎችን ወይም መሣሪያዎችን" የሚመለከት መሆኑን ለማሳየት በግልጽ እንዲቀመጡ ተደርጎአል።

በንዑስ ፊደል (ሀ) እና (ለ) የተደነገጉት ለየብቻቸው እንደሚያስቀጡ ለማሳየት በንዑስ ፊደል (ሀ) መጨረሻ ወይም የሚል ቃል ገብቶአል። ቅጣቱን በሚመለከት "እስከ ስድስት ወር ለመድረስ በሚችል እሥራት ወይም በገንዘብ መቀጮ ይቀጣል" የሚለው ሐረግ ተሻሽሎ "በቀላል እሥራት ወይም በመቀጮ ይቀጣል" በሚለው ሐረግ ተተክቶአል። ድንጋጌው ከዚህ በላይ ከተመለከቱት ማሻሻያዎች በቀር አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፳፩ ሐሰተኛ ነገሮችን ለመሥራት የሚያገለግሉ መሣሪያዎችና መሥሪያዎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፳፱ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፳፩ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ስያሜ ውስጥ "የሐሰት ነገር" በሚለው ሐረግ ምትክ "ሐሰተኛ ነገሮችን ለመሥራት የሚያገለግሉ" በሚለው ሐረግ ቢተካ የበለጠ ግልጽ እንደሚያደርገው ታምኖበታል። በድንጋጌው ንዑስ ቁጥር (፩) መግቢያ ላይ "ያለመብቱና ያለአግባብ ሊሠራበት በማሰብ ሐሰተኛ የገንዘብ ወረቀቶችን" የሚለው ሐረግ ተሰርዞ "በሕገወጥ መንገድ ሊሰራበት በማሰብ" የሚለው ሐረግ ብቻ እንዲገባ ተደርጎአል። በመቀጠልም በድንጋጌው ላይ "የባንክ ወረቀቶችን" በሚለው ሀረግ ምትክ "የግዴታ ወይም የዋስትና ሰነዶችን" የሚለው ሀረግ ተተክቶአል። በንዑስ ቁጥር (፩) ድንጋጌ የቅጣት ሁኔታ አገላለጽ "እጅግ ቢያንስ በስድስት ወር እስራት ይቀጣል" የሚለው አነጋገር "ከስድስት ወር ባላነሰ ቀላል እሥራትና በመቀጮ ይቀጣል በሚል ተሻሽሎአል። የመቀጮ ቅጣትም በተጨማሪነት እንዲኖረው ተደርጎአል።

በንዑስ አንቀጽ (፩) እንደተመለከተው የመሥሪያ ዘዴዎችና መሣሪያዎችን ብሔራዊ ገንዘቦችን፣ የመንግስት ወይም የመንግስት ባለሥልጣን ማህተሞችን /ቲተሮችን/ ሐሰተኛ አድርጎ ወይም አስመስሎ ለመሥራት የሚያገለግሉ የሆኑ እንደሆኑ በአገርና በሕዝብ ላይ ከባድ ጉዳት ሊያደርሱ ስለሚችሉ እንደነዚህ ያሉትን የመሥሪያ ዘዴዎችና መሣሪያዎች በመሥራት ወንጀለኛ ለሆነው ሰው የተመደበው የአምስት ዓመት ጽኑ እስራት በቂና ተመጣጣኝ ቅጣት ሊሆን አይችልም። ከዚህም በቀር "ለመፍረድ ይችላል" የሚለው ሐረግ ፍርድ ቤቱ እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እስራት እንኳን እንዲፈረድ

የሚያስገድድ ድንጋጌ ባለመሆኑ ለወንጀሉ ተመጣጣኝ ቅጣት አልተመደበለትም።
"ፍርድ ቤቱ" ከሚለው ሐረግ ቀጥሎ የተመለከተው "እስከ አምስት ዓመት" የ
ንዑስ ሐረግ ተሰርዞ "እስከ ሰባት ዓመት" በሚል ንዑስ ሀረግ ተተክቶአል። "ለመ
ይችላል" የሚለው ማሠራያ ግን የሆነው ድንጋጌው የመጨረሻ ሐረግም ተሰርዞ "ይህ
በሚል ቃል ተተክቶአል።

ድንጋጌው ከዚህ በላይ ከተመለከቱት ማሻሻያዎች በቀር አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ
ተደርጎበት አቀራረቡ ከተቃና በኋላ የዚህ የወንጀል ሕግ አንቀጽ ሆኖ ገብቷል።

አንቀጽ ፫፻፸፪ የቅጣት ማቅለያ ምክንያቶች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፹ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፸፪ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ "ልዩ አስተያየት ሰለሚደረግለት ጉዳይ" ከማለት ይልቅ "የቅጣት
ማቅለያ ምክንያቶች" ቢባል ከድንጋጌው ይዘት ጋር አብሮ ይሄዳል በሚል ተሻሽሎአል።
በድንጋጌው በንዑስ ቁጥር (፩) መግቢያ ላይ "በዚህ አንቀጽ" በሚለው ሐረግ ምትክ
"በዚህ ርዕስ " የሚል ሐረግ ገብቶአል። በመቀጠልም "አንደኛውን በመሥራት ወይም
በማዘጋጀት ጉዳይ ተካፋይ በሆነው ሰው" በሚለው ንዑስ ሐረግ ምትክ "አንደኛውን
በፈጸመ ሰው" የሚለው ሐረግ በተለያየ ደረጃ ለወንጀሉ ተግባር ተካፋይ የሆኑ ሰዎችን
ሰለሚያካትት ሌሎች አላስፈላጊ ሀረጎች እንዲወጡ ተደርገዋል። በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ
ቁጥር ፫፻፹ (፩) በፊደል ተራ (ሀ)፣ (ለ) እና (ሐ) ከተመለከቱት ሁኔታዎች አንዱ ብቻ
እንኳን ቢያጋጥም ፍርድ ቤቱ ቅጣቱን በማቃለል ለመወሰን የሚችል መሆኑን ለማመልከት
በፊደል ተራ (ለ) መጨረሻ ላይ "ወይም" የሚል ቃል ገብቶአል። ከዚህም በቀር አንዳንድ
የቃላት ማስተካከያ ተደርጎ አቀራረቡ ተቃንቶአል።

አንቀጽ ፫፻፸፫ ልዩ የቅጣት ማክበጃ ምክንያቶች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፹፩ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፸፫ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ "ቅጣትን የሚያከብዱ ጉዳዮችና ተጨማሪ ቅጣቶች" የሚለው ተሻሽሎ
"ልዩ የቅጣት ማክበጃ ምክንያቶች" በሚል ተተክቶአል። የድንጋጌውን ይዘት በተመለከተ
ድግግሞሽን ለማስቀረት ሲባል በዚህ ሕግ ጠቅላላ ክፍል የተመለከቱትን የቅጣት ማክበጃ
ደንቦች እና የመውረስ ደንቦች እንደተጠበቁ ሆኖ ወንጀሉ በአፍቅሮ ንዋይ ስሜት
በተፈጸመ ጊዜ መቀጮው እስከ ብር ሁለት መቶ ሺህ ለመድረስ ይችላል። ሐሰተኛ
ገንዘብ የመሥራት ወንጀል ተፈጽሞ እንደሆነ መቀጮው እስከ አምስት መቶ ሺህ ብር
ለመድረስ ይችላል በሚል የድንጋጌው ይዘት እንዲሻሻል ተደርጎአል።

አንቀጽ ፫፻፸፬ የውጭ አገር መንግስታትን ጥቅሞች መጠበቅ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፹፪ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፸፬ ሆኖ ገብቷል።

ድንጋጌው አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አራተኛ መጽሐፍ
በሕዝብ ጥቅሞችና በማህበራዊ ኑሮ ሳይ የማፈጸሙ ወንጀሎች
ርእሰ አንድ
በሕዝብ አመኔታ ሳይ የማፈጸሙ ወንጀሎች
ምዕራፍ አንድ
ሐሰተኛ ሰነዶችን መፍጠር፣ ሰነዶችን ወደ ሐሰተኛነት
መለወጥና ማጥፋት

አንቀጽ ፫፻፸፭ በግዜፍ የሚፈፀም ሐሰት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፹፫ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፸፭ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ ከላይ በተመለከተው ዓይነት ተሻሽሏል። መግቢያው የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል። በፊደል ተራ (ሀ) "ለሕጋዊ ውሳኔ አሰጣጥ የሚረዳ ማስረጃ" የሚለው ሐረግ ከእንግሊዝኛው ቅጂ ጋር ቀረቤታ ባለው "ሕጋዊ ክርክሮች ሲካሄዱ በማስረጃነት የሚቀርቡ" በሚል ተተክቷል።

አንቀጽ ፫፻፸፮ ፈቀቅ በሆነ መንገድ የሚፈፀም ሐሰት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፹፬ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፸፮ ሆኖ ገብቷል።

በይዘቱ ውስጥ "ሀሰተኛ የሆኑ ቃላትን ጣልቃ በማግባት" የሚለው ሐረግ ተለውጦ "ሐሰተኛ ፍሬ ነገር ያስገባ" በሚል ሐረግ ቢተካ ብዙ ሁኔታዎች በስፋት ሊሸፍን እንደሚችል ታምኖበታል። ከዚህ በተጨማሪ ድንጋጌው የበለጠ ግልጽ እንዲሆን ለማድረግ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፸፯ ልዩ ሁኔታዎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፹፭ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፸፯ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ስያሜ ላይ "ስለ ልዩ ልዩ" በሚለው ሐረግ ምትክ "ልዩ" በሚል ቃል ተስተካክሏል። በድንጋጌው መግቢያ ላይ "ከዚህ በላይ የተመለከቱትን የወንጀል ተግባሮች ለመፈፀም በማቀድ" የሚለው ሐረግ "ከዚህ በላይ በአንቀጽ ፫፻፸፮ በተመለከተው የወንጀል አሳብ በመነሳት" በሚል ተቃንቶ ገብቶአል። ተራ ፊደል (ሀ) እና (ለ) እያንዳንዳቸው የሚያስቀጡ መሆናቸውን ለማመልከት በፊደል ተራ (ሀ) መጨረሻ ላይ "ወይም" የሚል ቃል ገብቶአል። በተጨማሪም የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፸፰ በሐሰተኛ ሰነድ መገልገል

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፹፭ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፸፰ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ይዘት ላይ "..... የሀሰት ነገርን በመፍጠር ወንጀል ውስጥ ተካፋይ ሳይሆን ሌላው ሰው በፈጠረው" የሚለው ሀረግ ተሰርዞአል። ይህ የሆነበት ምክንያት ሀሰተኛ ሰነድ የፈጠረው ወይም ወደሀሰት የለወጠው ሰው በአንቀጽ ፳፩/፫ መሠረት ሳይቀጣ ቢችልም በአንቀጽ ፳፮ መሠረት በፈጠረው ሀሰተኛ ሰነድ የሚቀጣበት ጊዜ ሊኖር በመቻሉ ነው።

አንቀጽ ፫፻፸፱ መንግሥታዊ ወይም ወታደራዊ ሰነዶችን አስመስሎ ማዘጋጀት ወይም ወደ ህሰት መለወጥ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፹፮ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፸፱ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ስያሜ "ሰነዶች ወደሐሰት ስለመለወጡ" ከሚለው ሐረግ በተጨማሪ ስፋት እንዲኖረው ለማድረግ የተሻሻለው ስያሜ "ሰነዶችን አስመስሎ ማዘጋጀት ወይም ወደሐሰት መለወጥ" የሚል ሐረግ ተጨምሮበት እንዲጻፍ ተደርጓል። በስያሜው መጨረሻ "ስለሚሠራ ወንጀል" የሚለው ሐረግ ጠቃሚነቱ የጎሳ ባለመሆኑ እንዲሠረዝ ተደርጎአል። በድንጋጌው ንዑስ ቁጥር (፩) መግቢያ "ሰነዶችን ወደሐሰተኛ የመለወጡ ወንጀል በልዩ ልዩ አድራጎት ረገድ የተፈፀመው ወይም የተገለገለበት" የሚለው ሐረግ ተሻሽሎ በዚህ ምዕራፍ ከዚህ በላይ ከተመለከቱት ወንጀሎች አንዱ የተፈፀመው" በሚል ሐረግ እንዲተካ ተደርጎአል። "የመንግሥት መዝገብ" የሚለው ሐረግ "የሕዝብ ወይም የመንግሥት መዝገብ" በሚል ሐረግ እንዲለወጥ ተደርጓል።

በቁጥር ፫፻፹፮ (፩) በፊደል ተራ (ሀ)፣ (ለ) እና (ሐ) የተመለከቱት የወንጀል ድርጊት ዓይነቶች እያንዳንዳቸው የሚያስቀጡ መሆናቸውን ለማመልከት በፊደል ተራ (ለ) ከተመለከተው መጨረሻ ላይ "ወይም" የሚል ቃል ገብቶአል። "ቅጣቱ እስከ አሥራ አምስት ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት ይሆናል" የሚለው ሀረግ በንዑስ ቁጥር (፪) የተደነገገው ቅጣትም የወንጀሉ አፈፃፀም በጣም ከባድ በሚሆንበት ጊዜ ከወንጀሉ ጋር የማይመጣጠን አነስተኛ ቅጣት ስለሚሆን ለእንደዚህ ያለው ሁኔታ አግባብነት አይኖረውም። በመንግስት ሰነዶችና በሕዝብ ሰነዶች ላይ የሐሰት ሥራ በመሠራት በሕብረተሰቡ ላይ ከባድ በደል ሊደርስ ስለሚችልና እንደዚህ ያለው ወንጀል አፈፃፀም ከባድ ሆኖ በሚገኝበት ጊዜም ጥፋተኛው ከአሥራ አምስት ዓመት ባልበለጠ ጽኑ እሥራት ብቻ ቢቀጣ በቂ ቅጣት አግኝቷል ሲባል ስለሚያችል "ቅጣቱ ከአምስት እስከ ሃያ አምስት ዓመት ሊደረስ የሚችል ጽኑ እሥራት ይሆናል። የወንጀሉ አፈፃፀም በጣም ከባድ በሆነ ጊዜ ቅጣቱ እስከ ዕድሜ ልክ የሚደርስ ጽኑ እስራት ይሆናል።" በሚል ተሻሽሎ አዲስ ዓረፍተ-ነገር እንዲጨመርበት ተደርጎአል።

አንቀጽ ፫፻፹ ሰነዶችን ማጥፋት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፹፰ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፹ ሆኖ ገብቷል።

በንዑስ ቁጥር (ለ) "የሰረዘ" የሚለው "ጥቅም ላይ እንዳይውል ያደረገ" በሚለው ተተክቷል። ይህም ከእንግሊዝኛው suppress ከሚለው ቃል ጋር ቀረቤታ ያለው ነው። በንዑስ ቁጥር (፪) ላይ "በዘመዱ ላይ የቅርብ ዝምድና ባለው ሰው ላይ" በሚለው ሀረግ ውስጥ "በዘመዱ" የሚለው "በቤተሰቡ አባል" በሚለው ተተክቷል። እንዲሁም "ከወንጀለኛው ጋራ በጥቅም ወይም በፍቅር በተሳሳረ ወይም አብሮት በሚኖር ሰው ላይ" እንዲሆን ተደርጓል። "በጥቅምና" ከሚለው ቃል ላይ "ና" ተሰርዞ "ወይም" የሚለው ቃል እንዲገባ የተደረገበት ምክንያት የዝርዝር ሁኔታዎች ድምር መሆኑ ቅርቶ እያንዳንዱ ሁኔታ እንደሚሟሉ ነጥብ መወሰዱ አግባብ በመሆኑ ነው። ሰዎችም የሚተሳሰሩት በጥቅም ወይም አብሮ በመኖር ብቻ ሳይሆን በፍቅር ጭምር ሊሆን ስለሚችል "በጥቅም" ከሚለው ቀጥሎ "ወይም በፍቅር" የሚለው ሀረግ ሲገባ ችሏል።

ቅጣትን በሚመለከት በንዑስ ቁጥር (፩) በመጀመሪያው አዲስ መስመር እስከ ሁለት ዓመት ለመድረስ የሚችል ቀላል እሥራት ነገሩ ከባድ በሆነ ጊዜ ደግሞ እስከ ሶስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እሥራት በመመደብ የተደነገጉት ቅጣቶች በመጠኑ ከፍ ማለት እንደሚገባቸው ተገቢ ሆኖ ተገኝቶአል። ስለዚህ በንዑስ ቁጥር (፩) የተመለከተው ቅጣት ተሰርዞ "ነገሩ ቀላል ሲሆን እስከ ሁለት ዓመት በሚደርስ ቀላል እሥራት ይቀጣል፤ ነገሩ ከባድ በሆነ ጊዜ እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ በሚችል ጽኑ እሥራት ይቀጣል።" በሚል ሀረግ ተተክቶአል። ድንጋጌው ከዚህ በላይ ከተመለከተው ማሻሻያ በቀር ግልጽ እንዲሆን የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፹፩ መንግስታዊ ወይም ወታደራዊ ሠነዶችን ማጥፋት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፹፱ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፹፩ ሆኖ ገብቷል።

በቀድሞው ድንጋጌ በንዑስ ቁጥር (፩) "እስከ አምስት ዓመት የሚደርስ ጽኑ እስራት ሲሆን ይችላል።" በሚል ሐረግ የተገለፀው ቅጣት በመንግስት ጥቅም ጉዳት ለማድረስ ወይም ተገቢ ያልሆነ ጥቅም ለራሱ ለማግኘት ወይም ለሌላ ሰው ለማስገኘት በማሰብ የመንግስትን ወይም የወታደራዊ ሠነድ ማጥፋት ከባድ ወንጀል በመሆኑ ቅጣቱ ከወንጀሉ ጋር የማይመጣጠንና አነስተኛ ነው። ስለዚህ "ቅጣቱ እስከ አምስት ዓመት የሚደርስ ጽኑ እሥራት ሲሆን ይችላል።" የሚለው ሐረግ ተሰርዞ ቅጣቱ "እስከ አስር ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እስራት ነው።" በሚል ሐረግ ተተክቷል። ወንጀሉን የፈፀመው እነዚህን የመሳሰሉትን ሰነዶች እንዲያዘጋጅ፣ እንዲመዘገብ፣ እንዲጠብቅ፣ ወይም እንዲሰጥ ኃላፊነት የተሰጠው ሠራተኛ ከሆነ ወንጀሉ ከባድ ስለሚሆን ቅጣቱ በዚያው መጠን መክበድ ስለሚገባው በንዑስ አንቀጽ (፪) ቅጣቱ "እስከ አሥር ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እሥራት ነው" የሚለው ሀረግ ተሰርዞ "ቅጣቱ እስከ አሥራ አምስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እሥራት ነው።" በሚል ሀረግ ተተክቷል። ወንጀሉ በቸልተኛነት የተፈፀመ ሲሆን ያስቀጣል ተብሎ የተደነገገው "እስከ አንድ ዓመት ለመድረስ የሚችል የቀላል እሥራት ቅጣት" ከወንጀሉ ጋር የማይመጣጠን አነስተኛ በመሆኑ ሐረጉ ተሰርዞ "ቅጣቱ ቀላል እሥራት ወይም መቀጮ ነው" በሚል ሐረግ ተተክቶአል።

አንቀጽ ፫፻፹፪ የንግድ ወይም ተሳሳፊ የዋስትና ሰነዶችን ወደሐሰት መለወጥና ማጥፋት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፺ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፹፪ ሆኖ ገብቷል።

ስያሜው ከእንግሊዝኛው ቅጂ ጋር ቀረቤታ ያለው "ተሳሳፊ የዋስትና ሰነዶች" የሚለው ሐረግ ተጨምሮበታል። በንዑስ ቁጥር (፩) በፊደል ተራ (ሀ) ላይ "የማዘዣ ሰነድ" የሚለው "የተስፋ ሰነድ" በሚለው ተለውጧል። "የመገበያያ ካርድ" ዘመናዊ ሰነድ በመሆኑ እንዲካተት ተደርጓል። በንዑስ ቁጥር (፩) በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) የተዘረዘሩት ነገሮች ተመሳሳይ በመሆናቸው በንዑስ ፊደላት መከፋፈላቸው ቀርቶ በንዑስ አንቀጽ (፩) ስር ዝርዝራቸው በፊደል ተራ ሳይከፋፈል ተጽፏል።

በድንጋጌው ንዑስ ቁጥር (፪) የመጀመሪያው ፓራግራፍ "የተደረገው ወንጀል የዚህን ዓይነት ሰነድ ወይም ማስረጃ የማጥፋት እንደሆነ ቅጣቱ እስከ ሶስት ዓመት የሚደርስ ጽኑ እስራት ወይም እስራት ነው።" የሚለው ግልጽነት እንዲኖረውና ቅጣቱ እንዲከብድ ተደርጓል። ይኸውም "በአንቀጽ ፫፻፹፩ የተመለከተው ድርጊት በእነዚህ ሰነዶች ወይም

ማስረጃዎች ላይ የተፈጸመ እንደሆነ ቅጣቱ እስከ አስራ አምስት ዓመት ሊደርስ የሚችል ጽኑ እስራት ይሆናል።" ተብሎ ከተረቀቀ በኋላ እራሱን የቻለ ንዑስ አንቀጽ (፪) ሆኖአል።

የድንጋጌው ንዑስ ቁጥር (፪) ሁለተኛው ፓራግራፍ ቸልተኝነትን የሚመለከት ሲሆን እራሱን ችሎ ቅጣት ስለሚደነግግ ንዑስ አንቀጽ (፫) እንዲሆን ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፹፫ እንደዋና የሚቆጠር ጽሁፍ ወይም ትክክለኛ ግልባጭ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፺፩ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፹፫ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ላይ "ትክክለኛነታቸው በባለሥልጣን የተረጋገጠላቸው ወይም የዋናው ትክክለኛ ግልባጮች መሆናቸው የተመሰከረላቸው ሰነዶች ሁሉ በሕጉ አግባብና ሥርዓት በዋናው ሰነድ ምትክ የሚሆኑ ወይም እንደዋና ማስረጃ የሚቆጠሩ ናቸው።" በሚል የተደነገገው እንደነዚህ ዓይነቶቹን ሰነዶች ወደ ሐሰተኝነት መለወጥ ወይም እነዚህን አስመስሎ መፍጠር ወይም ማጥፋት እንደሚያስቀጣ በግልጽ የሚያመለክት ሐረግ ስለሌለ ግልጽ ለማድረግ ስለቅጣት ወይም ከቅጣት ጋር የተዛመደ ሐረግ ተጨምሮ የተሟላ ማድረግ አስፈላጊ ነው። ስለዚህ የድንጋጌው ማሠራዪ አንቀጽ የሆነውን "ናቸው" የሚለውን የመጨረሻ ቃል በመሰረዝ "ግልባጮች ላይ የሚፈጸም ወደ ሐሰተኝነት የመለወጥ ወይም የማጥፋት ድርጊት አግባብ ባላቸው በዚህ ምዕራፍ ድንጋጌዎች ያስቀጣል።" የሚል ሐረግ እንዲገባ ተደርጎአል።

አንቀጽ ፫፻፹፪ የሕዝብ ማመላለሻ አገልግሎት ወረቀቶችንና የማንጓዣ ወረቀቶችን ወደ ሐሰት መለወጥና በነዚሁ መገለገል

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፺፪ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፹፪ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ ከሕዝብ ማመላለሻ አገልግሎት ወረቀቶች በተጨማሪ "የማንጓዣ ወረቀቶችን" ጭምር እንዲያካትት ተደርጎ ተቃንቶአል። በድንጋጌው መግቢያ ላይ "ሕገወጥ የሆነ ጥቅም" የሚለው ሐረግ "ተገቢ ያልሆነ ጥቅም" እንዲባል ሲደረግ "በማቀድ" የሚለው ቃል "በማሰብ" በሚለው ተተክቶአል። በድንጋጌው ንዑስ ቁጥር (፩) (ሀ) ላይ "መብት ሣይሰጠው" የሚለው ሀረግ "ሕጋዊ ሥልጣን ሳይኖረው" በሚል ሐረግ እንዲተካ ተደርጎአል። በንዑስ ቁጥር (፩) (ለ) ውስጥ "ቲኬት" ከሚለው ቃል በኋላ "ደረሰኝ ወይም የማንጓዣ ሰነድ መላክ" የሚለው ሐረግ እንዲጨመር ተደርጎአል። ለንዑስ ቁጥር (፩) የተወሰነው ቅጣት "እጅግ ቢያንስ በአንድ ወር እስራትና በመቀጮ ይቀጣል። ነገሩ ከበድ በሆነ ጊዜ እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ በሚችል እሥራትና በጥንዘብ መቀጮ ይቀጣል" የሚለው ሐረግ በጣም የተንዘዘ በመሆኑ አጠር ባለ ሁኔታ "በቀሳል እሥራትና በመቀጮ ይቀጣል" በሚለው ሐረግ እንዲተካ ተደርጎአል። የንዑስ ቁጥር (፪) ድንጋጌ "ያገለገሉትን ወረቀቶች" በሚለው ሐረግ ምትክ ድንጋጌው የሚመለከተውን ጉዳይ የበለጠ ግልጽ ለማድረግ "ያገለገሉትን ቲኬቶች፣ ደረሰኞች ወይም የመጓጓዣ ሰነዶች" በሚል ሐረግ ተተክቶአል።

ምዕራፍ ሁለት
በምስክር ወረቀቶች ላይ የሚደረግ ሐሰት

አንቀጽ ፫፻፹፭ ሐሰተኛ ምስክር ወረቀቶች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፺፫ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፹፭ ሆኖ ገብቷል፡፡

በንዑስ ቁጥር (፩) መግቢያው ላይ መጠነኛ ለውጥ ተደርጓል፡፡ በንዑስ ቁጥር (፩) በፊደል ተራ (ሀ) ላይ "ወደ ሀሰተኛነት የለወጠ" ከሚለው ቀጥሎ "አስመስሎ የሠራ" የሚል ሀረግ እንዲገባ ተደርጓል፡፡ ሐሰተኛነቱን እያወቀ ይህን የመሳሰለውን ወደ ሐሰተኛነት የተለወጠውን ወይም በሐሰት የተሰራውን ሰነድ ለሌላ ሰው የሰጠ ወይም እንዲገለገልበት ያደረገ" የሚለው "... እያወቀ ይህን የመሳሰለውን ሰነድ እንዲገለገልበት ለሌላ ሰው የሰጠ ..." በሚለው ተለውጧል፡፡ "... በንዑስ አንቀጽ (፩) (ለ) ውስጥም ለእርሱ አገልግሎት ያልታሰበውን ..." የሚለው ሐረግ ተጨምሯል፡፡ ከንዑስ አንቀጽ (፩) (ለ) ስር ባለው ፓራግራፍም "የመለያ ምስክር ወረቀት" በሚል ሐረግ ምትክ መታወቂያ ወረቀት" በሚል ሐረግ ተተክቷል፡፡ "ሰነዱ የህዝብ ጉዳይም የሚመለከት ሲሆን መነሻ ቅጣቱ ወደ ሶስት ወር ክፍ ተደርጓል፡፡ በድንጋጌው ላይ የቃላት ማስተካከያም ተደርጎበታል፡፡

ወንጀሉ የተሠራው እነዚህን የመሳሰሉትን ሰነዶች አንዲያዘጋጅ፣ እንዲያስቀምጥ፣ እንዲጠብቅ ወይም እንዲሰጥ ኃላፊነት በተሰጠው የመንግስት ሠራተኛ እንደሆነ እና ይህንንም ወንጀል የሠራው በሌላ ሰው መብት ላይ ጉዳት ለማድረስ ሳይቅድ ቢሆንም ከባድ ኃላፊነት እያለበት እንዲህ ያለውን ወንጀል ከሠራ ቢያንስ በስድስት ወር ቀላለ እሥራት መቀጣት ይገባዋል፡፡ እንደወንጀሉም ክብደት ቅጣቱ በቀላል እሥራትና በመቀጮ እንዲሆን የሚያስፈልግበትም ሁኔታ ሊያጋጥም ይችላል፡፡ ስለዚህ በንዑስ ቁጥር (፪) በመጀመሪያው አዲስ መስመር "ቅጣቱ እጅግ ቢያንስ የሶስት ወር እስራት ሆኖ እስከ አምስት ዓመት ለመድረስ የሚችል ወይም የገንዘብ መቀጮ ነው የሚለው" ሐረግ ተሰርዞ ቅጣቱ" ከስድስት ወር እስከ አምስት ዓመት የሚደርስ ቀላል እሥራት ወይም መቀጮ ወይም ሁለቱም ነው" በሚል ሐረግ ተተክቶአል፡፡

ከላይ እንደተመለከተው የንዑስ ቁጥር (፪) የመጀመሪያው ፓራግራፍ እራሱን ችሎ ንዑስ አንቀጽ (፪) ሲሆን የንዑስ ቁጥር (፪) ሁለተኛው ፓራግራፍ ደግሞ ንዑስ አንቀጽ (፫) ሆኖ ገብቷል፡፡ ይህ የሆነበት ምክንያት ድርጊቱ በሽልተኛነት ሲፈጸም እራሱን ችሎ የሚያስቀጣ በመሆኑ ነው፡፡ እስከ አምስት መቶ ብር መቀጮ ያስቀጣ የነበረውም ተለውጦ እስከ አንድ ሺህ ብር እንዲያስቀጣ ሆኖ ተደንግጓል፡፡

አንቀጽ ፫፻፹፭ ሐሰተኛ የሆነ አፈሌላዊ ምስክርነት በማጭበርበር ማግኘት

በወንጀልኛ መቅጫ ሕግ ቁጥር ፫፻፺፬ የተመለከተው ድንጋጌ ግልጽ እንዲሆን የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበት አቀራረቡ ከተቃኖ በኋላ የዚህ የወንጀል ሕግ አንቀጽ ፫፻፹፭ ሆኖ ገብቶአል፡፡

አንቀጽ ፫፻፹፮ ሐሰተኛ የሕክምና ምስክር ወረቀት

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፺፩ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፹፮ ሆኖ ገብቷል።

በድንጋጌው ንዑስ ቁጥር (፩) ላይ "... የህኪም ምስክርነት ለመስጠት መብት ያላቸው ማንኛዎቹም የዚሁ ዓይነት ሰዎች" የሚለው ሀረግና የዓረፍት-ነገሩ ማሰሪያ በብዙ ቁጥር መጻፉ ቀርቶ በነጠላ ቁጥር እንዲጻፍ ተደርጓል። ይህ የሆነበት ምክንያት የወንጀል ሕጉ የአጻጻፍ ስልት በዚህ መልክ ከመሆኑም በላይ በብዙ ቁጥር መጻፉ ጥፋተኛው አንድ ሰው ከሆነ በወንጀል አይጠየቅም የሚል የተሳሳተ መደምደሚያ ሊያስከትል የሚችል በመሆኑ ነው። በንዑስ ቁጥር (፩) በሁለተኛው ፓራግራፍ "እስከ አንድ አመት ለመድረስ በሚችል እሥራት ወይም በገንዘብ መቀጮ ይቀጣል" በማለት የተደነገገው ቅጣት ከወንጀሉ ጋር የማይመጣጠን አነስተኛ ቅጣት ስለሆነ ተሰርዞ "በቀላል እሥራት ወይም በመቅጮ ይቀጣል። ወንጀሉ በተደጋገመ ጊዜ የሞያውን ሥራ በሚመለከት የሚወሰነው ተጨማሪ ቅጣት የፀና ይሆናል/አንቀጽ ፫፻፫ (ሐ)፡፡" በሚል ሐረግ ተተክቶአል። በንዑስ ቁጥር (፪) እና (፫) የተመለከቱት ቅጣቶችም ከወንጀሉ ጋር ሲነጻጸሩ አነስተኛ ናቸው። ስለዚህም በንዑስ ቁጥር (፪) "የእሥራት ቅጣቱ እስከ ሶስት ዓመት ሊደርስ የሚችል ሆኖ ከገንዘብ መቀጮ ጋር ይጣመራል" የሚለው ሐረግ ተሰርዞ "ቅጣቱ እስከ አሥር ዓመት ለመድረስ የሚችል ጽኑ እሥራትና እስከ ሃምሳ ሺህ ብር ለመድረስ የሚችል መቀጮ ይሆናል" በሚል ሐረግ ተተክቶአል። በንዑስ ቁጥር (፫) ደግሞ፣ በንዑስ ቁጥር (፩) ለተመለከተው ጥፋት የሚወሰንበት ቅጣት እጅግ ቢያንስ የአንድ ወር እሥራት ነው።" የሚለው ሐረግ ተሰርዞ "በንዑስ አንቀጽ (፩) ለተመለከተው ወንጀል ከሶስት ዓመት በላይ ቀሳል እሥራት ወይም ነገሩ ከባድ በሆነ ጊዜ እስከ አሥር ዓመት ሊደርስ የሚችል ጽኑ እሥራት" በሚል ሀረግ ተተክቶአል። በዚህ ንዑስ ቁጥር መጨረሻ " በንዑስ አንቀጽ (፪) ለተመለከተው ወንጀል እስከ አሥራ አምስት ዓመት ሊደርስ የሚችል ጽኑ እሥራትና እስከ ብር መቶ ሺህ ሊደርስ የሚችል የገንዘብ መቀጮ ይሆናል።" በሚል ሐረግ ተተክቶአል። ከዚህ በላይ ከተመለከተው ማሻሻያ በቀር ድንጋጌው ግልጽ እንዲሆን አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፹፰ ተደራራቢ ወንጀሎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፺፮ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፹፰ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ ይዘቱን በትክክል ስለማያመለክት ተሰርዞ "ተደራራቢ ወንጀሎች" በሚል ተተክቶአል። የድንጋጌውን ይዘት በሚመለከት የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበት አቀራረቡ እንዲቃና ተደርጓል።

አንቀጽ ፫፻፹፱ ሐሰተኛ የቃል አሰጣጥና ምዝገባ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፺፮ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፹፱ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ ወንጀሉን በትክክል ስለማያመለክት ተሰርዞ "ሐሰተኛ የቃል አሰጣጥና ምዝገባ" በሚል ተተክቶአል። በንዑስ ቁጥር (፩) በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) የተመለከቱት እያንዳንዳቸው የሚያስቀጡ መሆኑን ለማመልከት በፊደል ተራ (ሀ) በተለከተው ድንጋጌ መጨረሻ "ወይም" የሚል ቃል ገብቶአል። በዚሁ በንዑስ ቁጥር (፩) መጨረሻ "እስከ ሶስት ወር ሊደርስ በሚችል እሥራት ወይም እስከ አምስት መቶ ብር ሊደርስ በሚችል የገንዘብ መቀጮ ይቀጣሉ" በማለት የተደነገገው ቅጣት በንዑስ ቁጥር (፩) በፊደል ተራ

(ሀ) እና (ለ) ከተገለጸው ወንጀል ጋር የማይመጣጠን አነስተኛ ስለሆነ ተሰርዞ "በቀላል እሥራት ወይም በመቀጮ ይቀጣል" በሚል ሀረግ ተተክቶአል። በንዑስ ቁጥር (፪) "አድራጊው ወንጀሉን የሠራው በጥቅም ፍላጎት የሆነ እንደሆነ" ከሚለው ሐረግ ቀጥሎ "እጅግ ቢያንስ እሥራቱ ከአንድ ወር እስከ አንድ አመት፣ የገንዘብ መቀጮ እስከ ደንበኛ ከፍተኛው መቀጮ ለመድረስ ይችላል" የሚለው ሐረግ የእሥራት ቅጣቱንና መቀጮውን በማጣመር በጥፋተኛው ላይ መወሰን ይቻል እንደሆነ ግልጽ ካለመሆኑም በላይ የቅጣቱ መነሻ የሆነው የአንድ ወር ቀላል እሥራት ከወንጀሉ ጋር ቢነጻጽር አነስተኛ ስለሆነ ሐረጉ ተሰርዞ "ቅጣቱ ከአንድ ዓመት ያላነሰ ቀላል እሥራትና መቀጮ ይሆናል" በሚል ሐረግ ተተክቶአል።

አንቀጽ ፫፻፲፫ የሐሰት ሥራ ለመፈጸም የሚያገለግሉ መሣሪያዎችና መሥሪያዎች

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፲፰ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜና ይዘት ግልጽ እንዲሆን የቃላት ለውጦችና ማስተካከያ ተደርጎበታል። ለንዑስ ቁጥር (፩) የተወሰነው ቅጣት አነስተኛ ሆኖ በመገኘቱ "እጅግ ቢያንስ በሶስት ወር እሥራት ወይም በገንዘብ መቀጮ ይቀጣል" የሚለው ሐረግ ተሰርዞ "እስከ አምስት ዓመት ሊደርስ በሚችል ጽኑ እሥራትና በመቀጮ ይቀጣል" በሚል ሀረግ ተተክቶአል።

የንዑስ ቁጥር (፪) ድንጋጌ አንዳንድ የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበት ንዑስ አንቀጽ (፪) ሆኖ ገብቷል።

ምዕራፍ ሶስት
ዕቃዎችን ወደ ሐሰት መለወጥ

አንቀጽ ፫፻፲፩ ዕቃዎችን ወደ ሐሰተኝነት መለወጥና ጥራታቸውን ማርከስ

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፫፻፲፱ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲፩ ሆኖ ገብቷል።

ሌላውን ሰው ለማታለል በማቀዱ የንግድ ዕቃዎች ወደሐሰተኝነት በመለወጥ፣ አስመስሎ በመሥራት፣ ወይም ጥራታቸውን በማርከስ ወይም በማበላሸት ለሚፈጸም ወንጀል፣ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ቁጥር ፫፻፲፱ በቀላል እሥራት ወይም በመቀጮ እንደሚያስቀጣ የተደነገገው ቅጣት ከወንጀሉ ጋር የማይመጣጠን አነስተኛ ቅጣት ስለሆነ "በእሥራት ወይም በገንዘብ መቀጮ ይቀጣል።" የሚለው ሐረግ ተሰርዞ "ከሶስት እስከ ሰባት ዓመት ሊደርስ በሚችል ጽኑ እሥራትና በመቀጮ ይቀጣል" በሚል ሐረግ ተተክቶአል። ከዚህም ሌላ ድንጋጌው ግልጽ እንዲሆን የቃላት ማስተካከያ ተደርጎበታል።

አንቀጽ ፫፻፲፪ ማዘዋወር

የቀድሞው ሕግ የቁጥር ፪፻ ድንጋጌ የዚህ ሕግ አንቀጽ ፫፻፲፪ ሆኖ ገብቷል።

የድንጋጌው ስያሜ ተለውጦና ተሻሽሎ "ማዘዋወር" ተብሎ ተሰይሟል። ወደ ሐሰተኝነት የተለወጡትን፣ አስመስሎ የተሰሩትን ወይም ጥራታቸው የረከሰውን ወይም የተበላሹትን የንግድ ዕቃዎች እንደእውነተኛ፣ እንዳልተበላሹ፣ ወይም ምንም ጉድለት እንደሌለባቸው በማስመሰልና ሌላውን ሰው ለማታለል በማቀድ በልዩ ልዩ መንገድ በሕዝብ እጅ